

ELŐFIZETÉS

HETVEN

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VÉDELME

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDŐSÉGEK

4-heteses post. per sorozat 10-12.
minden következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 307.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1915.

FOSZKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, július 4

A Visztula és Bug között
győzelmesen harcolunk.

Budapest, július 3. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

Szövetséges csapatok Kelet-Galiciában üldözés közben Halicstól keletre és Lorajoskán át előrenyomulnak és észak felé csatlakozva sikeresen támadják Jancozytól keletre fekvő magaslatokat. A Bug mellett a helyzet változatlan. A Visztula és Bug között szövetséges csapatok heves harcok közt, folytonosan előrenyomulnak. Stara-Zamoscot rohammal elfoglalták, onnan nyugatra oroszokat mindenütt a Por patak mélyedésén túl vetették vissza, amely birtokunkban van. A patakon való átkelést kiküzdöttük. Kraszniktól keletre, amelyért még harcolunk, elfoglaltuk Studziankit. Epe ugy rohammal elfoglaltuk Kraszniktól keletre Wysznic helységeit. Az ellenséget a Wysznic déli partjáról itt is mindenütt visszavertük és a pataktól északra is már néhány állásából kivetítettük. A Por patakánál és Kraszniknál tegnap 4800 orosz elfogtunk és 8 gépfegyvert zsákmányoltunk. A Visztulától nyugatra ágyuharc volt.

Olasz hadszíntér:

A tegnapi nap az olaszoknak a partvidéki arcvonalon újabb veszteséget okozott. A Sagrado és Polazzo melletti hiábavaló előretörések után, tegnap estefelé egy legalább két gyaloghadosztály által intézett támadás kezdődött a doberdói fensík szakasza ellen. Polazzotól egészen a Monte-Cosichig harci lelkesedéstől áthatott csapataink az ellenséget mint mindig, mindenütt visszaverték. Az ellenség veszteségei tegnap is súlyosak voltak. A görzi hídfő ellen a Monte-Sabotától délnyugatra intézett ellenséges támadásokat szintén véresen visszautasítottuk. Karinthiai határon az utolsó napokban nagy Pahlért (a Plöeken szorosától keletre) folyik a harc. A hegy végre is birtokunkban maradt. A tiroli határterületen helyenkint ágyuharc folyik. Hőfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Elérték a Bugot a szövetségesek.

Berlin, július 3. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A franciák az éjszaka megtámadták állásainkat Souchezről északnyugatra. A támadást visszautasítottuk. Les Eparges mellett meghiusult a franciáknak egy kézigránát-tűzzel és fojtó gázbombákkal előkészített támadása. Tegnapelőtt a Hilsenfürsten elfoglalt művek tegnap ismét az ellenség kezére kerültek.

Keleti hadszíntér:

Semmi lényeges esemény nem történt.

Délkeleti hadszíntér.

A Dnyesztvertől északra csapataink üldöző harcok között a Mariampol-Narajow-Miastó vonalon át a Zlota-Lipa szakasz ellen nyomulnak előre. A Bugot Kamionka-Strumilowától lefelé a Krylow alatti területig sok helyen elérték és a Bug és Visztula kö-

zött északi irányban és élénken haladnak előre. A Labunka és a Por lapálya, bár az ellenség egyes helyeken még makacs ellentállást kísérelt meg, immár birtokunkban van. A német csapatok Krasznik és a Wysznic torkolata között a Wysznic szakasz északi partján is megvetették lábukat. A Visztula balpartja és a Pilica közt a helyzet általában változatlan. Az oroszok ellentámadását Radomtól délnyugatra visszautasítottuk. Legjobb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az Albatros harca

négy orosz cirkálóval.

Berlin, július 3. Keleti tengeri könnyű haderők egy része, melynek hajói az előrsi állásból visszaverve, feladatuknak megfelelően, szétszórt alakzatban haladtak, július másodikán reggel hat óra felé Gotland és Windau között sávonként, ködös időben orosz páncélos cirkálókra bukkant. Egymástól elszigetelt harcok fejlőd-

tek, amelyekben a mi gyengébb haderők megkísérelték, hogy az ellenséget komolyabb harcra, erősítéseink körletébe vonják.

Ezeknek az egyenkinti harcoknak folyamán Öfelsége Albatros nevű hajója nem tudott többé saját haderőinhez csatlakozni. Két órai súlyos harc után négy ellenséges cirkáló ellen, amelyek a svéd vizeken belül is folytatták a tüzelést, a hajó számos találat folytán súlyos állapotba került és kénytelen volt Östergam mellett a Gotland szigeten partra futni. A hajón huszonegy halott és huszonhét sebesült volt, a kikeről a svéd hatóság és a lakosság a legnagyobb emberszeretettel gondoskodott. Behncke, a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Segítséget a segítőknek!

Arad, július 3.

Valamelyik, a sok francia bohózat-cég közül, a melynek tagjai nincsenek a lövészárookban — az intellektuelek ugyanis ezt a barbár mesteriséget maguk kevésbé tisztelik, hanem rábizzák a turkokra, a szenegál-négerre és a nyugatindiaiakra, — valamelyik ezek közül dramatizálhatná a maga hazájának sorsát, a mely bánatos voltában se nélkülözi a helyzet-komikumot. Egy ország, a mely drága pénzen erős szövetségeseket vásárolt magának és végül is neki magának kellett a szövetségeseket segíteni. Oroszország még a legtisztességesebb barátja volt Franciaországnak. Csak a pénzt tartotta meg, de azonnal katonákat nem kívánt tőle. Anglia barátságáért föláldozta legfinomabb nemzeti érzéseit — és most a Dardanelláknál segítséget kell adnia ahhoz, hogy Anglia magának foglalja le Konstantinápolyt s ezzel ura legyen a Földközi tengernek, a hol a franciáknak annyi érdekük van.

A legkedvesebben azonban Olaszországgal járta meg. Annál a cédá mozdulatnál, amikor Itália a lelkiismeret minden megszólalása nélkül otthagya addigi szövetségét, — mintha az új barátok felé hangzott volna a hangtalan, de mégis eleven figyelmeztetés: „Vigyázz, — téged is becsap! Aki az első hütlenséget elkövette, annak a második már könnyen esik.

Két hónapja sincsen és a bejövendő sors Franciaországon beteljesedik. Milyen szemtelenül zsarolta

ki a frankokat, a milliókat az olasz, annak az ígéretnek, annak a leszegődésnek ellenében, hogy segítséget ad a francia harcterekre, segítséget a Dardanellákra, pihent, erős, biztos határu, egyszázézer, kétszázézer, sok százézer lönyei segítséget. A pénzt fölvtették, ki lett egyenlítő a föl-hajlóknak, D'Annunzio és al-vállalkozóinak napidijai és utazási költségei, — és megkezdődött az üzlet lebonyolítása. Egy hónap: egy darab olasz katona se ment a francia Champagneba és még annyi se a Dardanellák szárazföldi ostromához. Második hónap — az olasz segítség még mindig nem jön. Ellenben Olaszországból félreérthetetlenül hangzik egy barátságos felszólítás: „ha esetleg Olaszország a monarchia offenzívájától lesz kénytelen tartani, akkor francia segítséget fog igénybe venni.“ A segítők tehát maguk kérnek segítséget attól, a ki a nélkül is segítségre szorult. Az entente tehát a milliárdokért azt nyerte, hogy Olaszország a maga életét akarja általa biztosítani.

Hány nyelven hangzott el és íródott le már ez a két jelszó: *A Berlin! és Verso Vienna!* Leírták franciául, angolul, oroszul, szerbül, sőt orngorcul és legujabban Dante zengzetes nyelvén. És mindenütt, ahol leírták, a maguk fővárosát kellett azok ellen védeni, akiknek fővárosára papírra rajzolt nyilatkozat irányoztak. Párisból elmenekült a francia kormány, London megremegett a Zeppelinektől, az oroszok Varsó kiűrésére törekednek s most úgy látszik, az olaszok se érzik biztonságban hasonló veszedelem elől, mert francia segítséget akarnak védekezésre szerezni. De hiszen — mondják bizonyára a franciák Cadornának — Önöknek kellene bennünket segíteni! „Hja“ — bizonyára ez lehet rá az olasz felelet — „ha önök Itáliával szerződtek, akkor számíta-

niok kellett volna annak következményeire. Ep Franciaországgal szemben legyünk csak tisztességesek?!..“

A városi élelmiszer-üzlet vezetője a legnagyobb aradi élelmisz-erexportőr.

(Varjassy Lajos polgármester nyilatkozata. — Kiviteli korlátozás nélkül nem szűnik meg a drágaság.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 3

Amit a drágaság ellen kezdett városi akció legelején megmondott Green Nándor főkapitány: hogy kiviteli korlátozás (tehát nem abszolút kiviteli tilalom) nélkül nincs eredményes munka a piaci árak csökkentése körül. Mindaz, ami az aradi piacon néhány hét óta történik, legtöbbször igazolja ezt az álláspontot. A rendőrség nagy gondnal és fáradhatatlanul ellenőrzi a megállapított árak betartását, de ennek a munkának csak részben van eredménye. A baj ugyanis az, hogy az árak nem természetesen szálltak le, hanem hatósági intézkedésekkel szorították mérsékeltebbre és amint valahol a hatósági ellenőrzés meglazul, ott már szó sincs az árak betartásáról. A rendőrök nem lehetnek a piac minden szegletében és amelyik szegletben nincsenek, ott vigan burjánzik a kofák uzsorája, ott egy koronát kérnek a 60 filléresnek megállapított liter zöldborsóért. Kérhetik, a közönség meg is adja: mert a piacra határozottan kevesebb élelmiszer kerül ma, mint az árszabályozás előtt.

Nem a hatósági intézkedések ócsárlására mondjuk ezt, hanem annak bizonyítékául, hogy a rendőri akció megbirkózik az uzsorázó drágasággal, tud segíteni a tojásárnyon, burgonyaszükségen (Moldován Odón rendőrhadnagy igazán eléggé el nem ismerhető tevékenységet lejt ki e tekintetben) — azonban nem tud megbirkózni a rendőrség a mindenható exportőrökkel. Az elővásárlási tilalom lehetlenné teszi, hogy nyolc óráig vásároljanak a piacon. Vásárolnak nyolc óra után és vesznek még a piac kezdete előtt, ügynökeik felkeresik a termelőt és ott vásárolják össze az élelmiszereket. Éppen ma mutatjuk ki, hiteles adatok alapján, hogy

csupán Aradról milyen óriási mennyiségű élelmiszert szállítanak el az exportőrök. Ebben a kimutatásban pedig még nincsen is benne az, amit például Ujaradról visznek ki (hiszen ismeretes, hogy az élelmes exportőrök úgy segítettek az ujaradi főszolgabíró szigorú fellépésén, hogy Ujaradra is átköltöztek, üzletet nyitottak, iparigazolványt kértek és most nyugodtan Ujaradról elszállítják a zöldséget, főzeléket, gyümölcsöt, tojást, ami csak kapható.)

Az exportőrök jó üzleteit és busás hasznát pedig az aradi fogyasztó közönség fizeti meg. Zöldbab, zöldborsó alig jön az aradi piacra, Ujaradról az eddigi termelők fele sem jár át (mégis csak ki kellene tiltani egyszerűen mindenkorra a most elmaradókat) az Arad napról-napra rendőri vasfegyelemmel kell leszorítani, a rendőrség élelmes tisztviselője kénytelen tojást, burgonyát varázsolni a piacra, mert ami magától jönne az aradi piacra, elbördjék előre az exportőrök, akik közül az első, a legnagyobb — szintén tréfának hangzik — a város élelmiszerüzletének vezetője.

Az aradi élelmiszer exportőről írott cikkünkben szinte hihetetlenül hangzott ma, pedig szintiszta valóság: Sponner Adolf, akit Arad városa az élelmiszerüzlet vezetéséért fizet, tehát a közéletmezés olcsóbbá tételére alapított hatósági intézmény élére állított, más irányban burgó tevékenységgel járul hozzá ahhoz, hogy drágítsa Aradon az élelmiszereket. Farsza közéletmezési politika, amely ezt elfogadhatónak találja.

Varjassy Lajos polgármester, akit megkérdeztünk: összeegyeztethetőnek tartja-e, hogy Arad legnagyobb piaci exportőre a városi élelmiszerüzlet vezetője, munkatársunknak ezeket mondta:

— Sponner a város élelmiszerüzletében fizetve vezető és az elárusítást vezeti. A város öt élelmiszere beszerzésével nem bízza meg és ilyesmit a hatósági tisztek részére nem is vásárolt. Hogy a hatósági élelmiszer üzletben le nem kötött szabad idejében Sponner mivel foglalkozik, azzal nem törődhetünk, ahhoz nincsen is közünk.

Ez az álláspont kétségtelentül igen liberális, de a közönséggel bajos lesz megértetni, hogy aki délszékelt, meg délután a Forray-utcai hatósági üzletben mint a városi olcsó élelmiszerforrás vezetője szerepel, az hajnalban, vagy mit tudjuk mikor, ha nem személyesen, akkor ügynökei által halomra vásároltatja az egyéb-ként aradi piacra kerülő élelmiszereket, exportálja és ezzel a tevékenységgel legalább ugyanannyira hozzájárul az élelmiszerdraágasághoz, mint amennyit a városi élelmiszerüzlet azon enyhít.

Szép József levele.

(Szép József örvezetős eredeti levele után.)

Kelt levelem Hermagorban
Tiroii határon.
Szerelmes kis angyalom,
Leikem édes párom,
Szép violaszálom
Drága mindenségem,
Találjon levelem
Rózsás egészségben.
Táborozunk nagy hegyek közt
Zugó vizes völgybe
Szirttek közűt ránk meredez
Sötét erdők zöldje.
De a lelkem vágyva sirva
Epedve, keresve
Tenálad jár édes, kedves
Reggel, déiben, este.
Van jó egészségem,
Van borom, kenyerem,
Fődelem, jó puskám
Markos két tenyerem:

Osak a sipkám mellett
Hervadt a virágom
Hej, nincs a ki adjon
Kincsem, napvilágom!
Havas bércek között
Eihervadok én is:
Más itt a napsugár,
Más még itt a lég is.
Ránkmérte az Isten,
Hogy elmenjek messze,
Hogy a bánat két orcamat
Haloványra tessé.
Elkerül az álom
Hosszu éjszakákon:
Piros ajkad, fehér karod
Magam előtt látom...
...Miért irsz olyan ritkán
En szerelmes párom?
Leveledet szívszorongva,
Epekedve várom.
Ha nem szeretsz többé,
Ha elfelejtettel,
Más ölelő karnak
Gyöngye rabja tettel,
Ha sorsom csillaga

Lefutott az égen:
Gyaszszegős levéiben
Írd meg azt is nekem,
Írd meg azt is nekem,
Hadd hulljon a könnyem
Bitang olasz puskagolyó
Hadd leljen meg könnyen...
De hisz szeretsz — tudom, értem
A földet bejárjad,
Éjjelente hulló könyvtől
Ne sirj, édes rozsam,
Jó az isten, jót ad:
Harmatos a párnad...
Segít terhet vinni
Ha tuisokat rótt rád,
Tartson lennem, tartson benned
Az a szép remény is:
Nemsokára készen leszünk
S hazajövök en is,
Fehér karod ha majd ölel,
Akkor minden jó lesz,
Isten vedel, tisztel, csókot
Hü urad Szép József.

Grallertné Martini Hilda.

Ujból Besszarábiában harcolnak csapataink.

— Az egész vonalon tart előrenyomulásunk. — Az oroszok haditerve. —

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, július 3.

A sajtóhadiszállásról jelentik: A krasznik—zamosoi osatában a szövetséges csapatok támadása sikeresen halad előre. Az orosz védelemnek több fontos támaszpontját már eddig is rohammal elfoglaltuk. Az alsó Gnila-Lipa mentén a megvert oroszokat a Linsingen-hadsereg üldözi. A Dnyeszter mellett nyugalom van.

Ujból előnyomulunk Besszarábiában.

Csernovic. Miután az oroszoknak nappali és éjjeli szakadatlan harcainak sikertelenek maradtak, támadó kedvük telohadt a bukovina—besszarabiai határon. Az osztrák-magyar csapatok tevékenysége ezzel szemben igen elénk s előnyomulásunk Besszarabia területén egyre tért nyer. Az ottani lakosságot már előbb eltávolították és számos község egészen néptelen. A Dnyeszter és Pruth közt állandóan eredményes ütközeteket vívunk.

Orosz jelentés Halios elfoglalásáról.

Pétervár. A generalisszimusz vezérkara jelenti: Június 28-án egy német hajóhad, a mely egy parti órhajóból, négy könnyű cirkálóból és több torpedónaszádból állott, Windau kikötőjét bombázta és partraszállást kísérelt meg, a miben azonban megakadályozták. Egy ellenséges torpedónaszád aknába ütközött. A mi torpedónaszádaink szembeszálltak a hajóraj tüzelésével és az ellenséget visszavonulásra kényszerítették. Saviye környékén, a Nyemen-és Narev-fronton, továbbá a Visztulától balra nyugalom uralkodik. Az ellenség folytatja támadását a Viaprz és Bug között Zamosce—Sokal irányában. A Bugtól és a Gnila-Lipától keletre ellenséges támadásokat múlt hó 28-án és 29-én eredményesen visszautasítottuk. Az ellenség átkelését Halios mellett a Dnyeszteren át észrevéve, támadásba mentünk át és visszavetettük az ellenséget. E közben néhány száz fogoly jutott kezünkre.

Milyennek látják Londonban az orosz taktikát?

London. A Daily Telegraph pétervári jelentések alapján azt írja, hogy az oroszok helyzete minden lépésnyi visszavonulás után kedvezőbbé válik, az ellenség pedig a folytonos üldözési harcokban kimerül, arcvonala növekszik és nemcsak tartalékait használja fel azért, hogy a galíciai harctéren minél gyorsabban kikényszerítse a döntést, hanem egyes csapatrészeket más frontra is visz. A cholmi kormányzóságba való betérés folytán a németek elvesztették az összeköttetést vasutjukkal, a mely az eddigi hadműveletekben olyan fontos szerepet játszott és most a lengyelországi utakra vannak utalva, amelyek csapatszállításokra és utánpótlásra nem igen alkalmasak. Még nem tudni biztosan, hogy a németek Brest Litovsk, vagy

a Prijet mocsarak felé akarnak előnyomulni, hogy az orosz frontot kétészakítsák, vagy pedig csak az a céljuk, hogy fedezzék offenzívájukat a felső Bug és Gnila mentén. Ahhoz, hogy Brest Litovskot elérjék, még száz mérföldnyire kell előnyomulniok. A Daily Telegraph azzal fejezi be ezt a hangulatkelőten bevezetett, de további részében nem valami optimisztikus tudósítást, hogy nem tartja valószínűnek, hogy a németek elérjék Brest Litovskot anélkül, hogy nagy akadályok ne tornyosulnának utjukba.

Bobrinski összefogdostatta a hadköteles galíciaiakat.

Bécs. A Szlovo Pólszki egyik számában közli Bobrinskinak, Lemberg volt kormányzójának június 15-iki rendeletét, melyben a volt kormányzó a következőket rendelte el:

Hogy a galíciai 18—50 éves férfitelakosság az osztrák-magyar hadseregbe való besorozása megakadályoztassék az oroszoktól elhagyott helységekből, a déli orosz hadsereg parancsnoksága elrendelte, hogy — a zsidók kivételével az összes e korban lévő férfitelakosság Oroszországba, Volhynia tartományba szállítsassék. Családjukat, vagyonukat, marháikat és lovaikat is magukkal vinni. Azok a személyek, akik ebbe a tartományba saját költségükön kívánnak elutazni, a rendes vonatokon kívül a különvonatokat is használhatják, melyek június 16-tól kezdve a főpályaudvarról minden este indulnak. Ezek a személyek kötelesek utlevelet kérni, amit a főkormányzóság irodájában állítanak ki és kisebb csomagot vihetnek magukkal.

Német-orosz tengeri ütközet a Balti-tengeren.

Berlin. Behneke, a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese jelenti: A tengeri haderő egy része július másodikán reggel előörsi utból visszatérve ködös időben több orosz páncélosra bukkant. A haderő tüzelés közben visszavonult. Az Albatros hajó nem tudott idejekorán menekülni, két óráig harcolt négy idegen cirkáló ellen s végre kénytelen volt a svéd parton Ostergarn mellett partra futni. A hajón huszonegy halott volt s huszonhét sebesült, akikről a svéd hatóságok emberszeretően gondoskodtak.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkör a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

23.000 embert veszített az entente-flotta.

(A Dardanella-harok folytatódnak. — Felrobbantott angol eszré.)

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, július 3.

Főhadiszállás közli: A Dardanellák arcvonalán június hó 30-án és július 1-én Arburunál semmi jelentős esemény nem történt. Három nagy ellenséges hajó, mely arra közeledett, gőzbárkák és egyéb kisebb járművek nem viselték a kórházhajók jelvényét, mégsem tüzelünk rájuk. Szed il Bahrtól délre ellenséges támadásokat, amelyek három napi nagy előkészületek után indultak meg, szívesen ellentálló csapataink teljesen visszaverték; az ellenség újabb tetemes veszteségei után visszamenekült régi állásába. Július elsejére virradó éjszaka és július elsején ennek a szakasznak jobb- és bal szárnyán tovább folytak a jelentéktelen lövészárokharcok. Július elsején este a tengerszoros felé előretolt útegeink meglepő tüzelést kezdtek a táborra. Ezzel nagy hatást értek el és egy ellenséges úteget elnémítottak. Ezenfelül egy telitalálatunk megsemmisített egy ellenséges tarackot, valamint elpusztított nagyszánu katonát és nagy tömeget marhát, amelyek a közelben voltak. A többi arcvonalon semmi jelentős nem történt. (Miniszerelnökség sajtóosztálya.)

23.000 főnyi veszteség az ostromló flottán.

Dedeagaoz. Francia jelentések-ből kitűnik, hogy a szövetségesek flottája legutóbb a Dardanelláknál huszonháromezer embert veszített s rengeteg municiót fecsérelt el.

Bandaharcok Smirnáánál.

Konstantinápoly. Smirnáában egy újabb bandát ütek vissza a Porani partnál. Az ellenség tíz halottat hagyott hátra.

Felrobbantott angol eszré.

Stockholm, július 3. Pravitz őrnagy, a perzsi svéd csendőrség vezetője, aki most érkezett vissza állomáshelyéről, a „Stockholms Dagblad”-ban azt írja, hogy az ázsiai török hadioperációkról szöve hírek nagyon hiányosak. Így például Európában nem tudják, hogy a törökök Aivasznál egy egész angol ezredet megsemmisítettek, úgy, hogy aknamezőre csalták az angolokat, akik egy számg odavesztek.

Hamarosan nem lehet elfoglalni a Dardanellákat.

London, július 3. A Daily Telegraph Granville Fortescue konstantinápolyi levelei közli. A levél írója ezt mondja: Ki kell abszurdítani azokat, a kik a Dardanellák hamaros elfoglalásában reménykedtek. Nagara erődtől kezdve egészen Kum Kalehig a tengerpart egyetlen hatalmas erősség. A törökök kézzelrezen felülmulják ellenteleiket. A szövetségesek a legnehezebb bázisról operálnak. A török katonák kitűnők. Teljesen ismerik a terület, a mely a szövetségesek számára ismeretlen terület, további nehézséget jelent a szövetségeseknek a vízhiány, a mely a hosszú esős időszak miatt nem volt érezhető, de annál inkább lesz érezhető júliusban és augusztusban. Ehhez járulnak a tengeren való szállítás és a partraszállítás nagy nehézségei. A levél írója végül kijelenti, hogy ő mind a mellett nem pesszimista, de a szövetségesek legyenek elkészülve óriási áldozatokra. Konstantinápoly sorsa a rendelkezésre álló lövegek és a puskapor mennyiségétől függ.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színház hírei:

Vasárnap: Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal „Zsuzsika” operett. Este 8 órakor „Piros ruhás hölgy” operett.

Hétfő: Gonda Pista szenzációs mutatványa és „Vörös ördögök” operett.

Kedd: Gonda Pista szenzációs mutatványa és „A cilinderek” bohózat.

Szerda: „Lili” operett.

Csütörtök: „A tiszavirág” operett újdonság, bemutató előadás.

Péntek, szombat: „Tiszavirág” operett.

* A mandarin Wu szerepében bizonyította be ma Hegedüs Gyula, hogy Európa bármely színpadán ép oly viharos tapsokat aratna, mint amilyennel a magyar, különösen az aradi közönség szokta őt fogadni. A rémdráma vezető szerepét nehéz és kikristályozott lélektani studiummal készítette el a valósággal megbüvölte a publikumot, amely egy percre sem tudta szemét arról a rut aráról, az ő Wujának nagyszerű alakjáról levenni. A közönség szokhatatlanul meleg tapsokkal bucsuztatta a vendégművészt abban a reményben, hogy nemsokára ismét viszontláthatja. (*)

* A színház hírei. Vasárnap-délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal a „Zsuzsika” kerül színpadra, míg este 8-ór rendes helyárrakkal a „Piros ruhás hölgy” nagy operette van műsoron. A főszerepekben Pataky Vilma, Járai Böske, Járai S., Győző, Barics, Polgár, Borosnyai, Fülöp I. stb. — Legközelebbi újdonság, a jövő hét szenzációja a „Tiszavirág” nagy operett, 3 felv., írták Bródi István és Vajda László, zenéjét szerette Rényi Atadár. A Király színháznak évek óta nem volt ilyen sláger operette, amelyben szöveg és zene egy egybeolvad, mint a „Tiszavirág”-ban. Két fő szerep, pompás, fűbemászó zene, a hatásos jelenetek. A társulat a legnagyobb igyekezettel készül az újdonságra, melyben a legkisebb szerep is elsőrendű kézen van. Főszereplők: Pataky Vilma, Járai Böske, Győző, Barics, Polgár, Várnai, Benkőné stb. — Pax vobiscum. Érdekes és teljesen új ötletet alkotást mutat be Gonda Pista, a Medgyaszai caberett érdemes tagja hétfőn és kedden az aradi Nemzeti színházban, 500 db, különféle színű rongyból oly csodálatos művészettel állít össze egy pár képsorozatot a néző szemé előtt, hogy a legraffináltabb művészettel, a legbiztosabb esztendővel festett képtől alig-alig lehet megkülönböztetni. Gonda Pista évekig dolgozott ez új találmányon, mellyel az aradi bemutató után külföldi útra indul. A rongyokból összeállított kép-életmű vonásokban mutatja be a király, Vilmos császár és Hindenburg arcképeit, nemkülönben egy remek harctéri allegóriát, ágyakkal, sebesültekkel és harcosokkal. A minden tekintetben érdekes alkotás bemutatása hétfőn a Vörös Ördög és kedden a Cylinder előadások keretében történik.

* Delila. (Nagy társadalmi dráma az Urániában.) Delila címmel tegnap mutatta be a színház a budapesti mozgószínházak egyik leg-hatalmasabb szenzációját, egy szerencsétlen ifjú történetét, kit a gyűlölködés katonaszökevényévé, egy ördögi nő ásbátása apagyilkossá tesz. A dráma témája egy jó lelkületű ifjunak megható tragédiája, kit a sors ide-oda vet, egész életében nem találkozik egyetlen jó emberével, mostohaapja gyűlöli, a nő, kit szeret, hitegeti elárulja, bűnbe sodorják rosszakarói, hogy kis vagyonához hozzájussanak. Kétúton van megírva a dráma, mesteri összeállításban követik egymást a szebbnél szebb drámai jelenetek, melyeknek hatását nagyban növeli a kép gyönyörű fotográfiaja és mesteri megrendezése. Elismeréssel kell szólnunk a dráma szereplőiről, mindnyája a legnagyobb művészettel legtekintetesebben alakították szerepüket. — Mozgósított férfi, aktuális vigjáték legközelebb az Urániában.

* Csapatunk bevonulása Przemyslbe. (Az Apolló-színház vasárnapi műsora.) Epp úgy mint tegnap, ma is zsúfolt nézőtér előtt mutatta be az Apolló-színház Przemysl visszafoglalásának történelmi jelentőségű mozgóelőadásait. Amikor a magyar huszarak belovagolnak a visszahódított várba, lelketemelő érzések fogják el az embert a valósággal taposkán vihar-

sik végig a nézőtérén. A publikum ma is nagy elragadtatásának adott kifejezést a nagyszerű harctéri felvételek fölött a ez a meleg érdeklődés indította arra az Apollót, hogy Przemysl visszafoglalásának eredeti mozgófelvételeit még itt tartsa vasárnapra is. A vasárnapi előadásokon egészen új műsorról vetíti a színház a harctéri felvételeket. Bemutatásra kerül egy csodálatos felépített dráma az aranyásók egzotikus életéből. Az élet ismeretlen mélységei tárulnak fel előttünk ebben a nagyszabású drámában. Ezen kívül rendkívül ötletes bohózatok is szerepelnek az Apolló vasárnapi új műsoraiban. 3

A „megfért” férj.

— Egy aradi család szomorú sorsa. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 2.

A háború szomorú regényeinek egy képi fejezete ez. Egy rövid fejezet, amilyen talán millió is születik a vérontásnak és a tragédiáknak ebben a rettenetes korszakában. Az teszi előttünk érdekesebbé ezt a kis epizódot, hogy aradi emberekkel történt és részben a mi városunkban játszódott le.

Nagy András aradi lakatosmester négy esztendővel ezelőtt kivándorolt Amerikába, mert itthon nem tudott megélni. Szép az öke feleségét és három gyermekét sírva hagyta itt. Nagyon szerette őket és bucsuzásul ezt mondta:

— Mihelyt munkát kapok odakint, azonnal kijöttök utánam.

Nagy Andrásnak szerencséje volt az újvilágban. Azonnal felvették egy zárgyárba, ahol előbb egyszerű munkás, majd pedig munkafelügyelő lett. Elmult vagy másfél esztendő. Az aradi iparos szorgalmasan küldözte haza a dollárokat. Amikor az egyik levelében örömmel újságolta, hogy munkafelügyelővé léptették elő, bejelentette, hogy kétszázötven koronát küld haza. A pénz meg is jött és a kis család már azon gondolkodott, hogy egy hónap múlva utra keljen Amerika felé. A legidősebb fiú, Jóska már elvégezte a második polgári osztályt és nagyon szerette volna, ha itthon maradna, mert hiszen ő Amerikában biztosan nem tanulhat tovább.

Nagyné megírta Chikagóban lévő urának, hogy ő szeretne utána menni, de a Jóska fiúnak nem igen van kedve. Isgatott kíváncsisággal várták a választ a Varjassy Lajos-utcai kis házban.

Az amerikai levél nem sokáig késett. A „hű férj és jó családapa” nagyon hidegen közölte, hogy a kijövetelből szó sem lehet, mert az állását elvesztette és egyelőre nem is küldhet haza pénzt. Majd ha új állást kapott, talán akkor.

A dolog szörnyen elszomorította a kis családot. Ettől fogva Nagy András ritkábban és rövidebben írt. Rosszul megy a sora, nagy a drágaság, beteg és hasonló dolgokat írt haza. Pénzt pedig egyáltalán nem küldött. A szegény asszonynak volt egy kis megtakarított pénze és azzal ugynevezett vándor-szövetkereskedéshez fogott. Arveréseken olcsón megvásárolt szöveteket, harisnyákat adott el a kis pénzű cselédlányoknak és szegényebb iparos családoknak. Az üzlet jól jövedelmezett és a szorgalmas asszony tisztességesen eltartotta a családját.

A férj pedig egyre ritkábban írt. Kéthárom hónap is elmult, amíg egy rövid levél jött tőle. A múlt év tavaszán a család egyik ismerőse hazaérkezett Amerikából. Az illető itthon közműves volt és Nagy Andrásal együtt ment ki az aranyhegyek birodalmába. Az ipa-

ros minden teketória nélkül a következőket mondta Nagynének:

— Szomorú hírt hoztam magának Amerikából. Az ura ugyanabban a chikagói gyárban van most is, ahol eredetileg alkalmazva volt és most is munkafelügyelő. Nagyon szépen keres. Havonként százötven dollárt is megkeres. De az a baj, hogy kikezdett a gyári iroda egyik gépirődjével és talán már együtt is laknak. Én sokszor mondtam neki, hogy gondoljon az itthonmaradt családjára, de ő kikérte magának ezt a figyelmeztetést.

Nagyné mosolyogva hallgatta a hírt s amikor végére ért az iparos a mesének, felkacagott:

— Nekem ugyan beszélhet; én ismerem az uramat, tudom, hogy nem feledkezik meg magáról.

De az asszony titokban mégis sírva fakadt a pár napi töprengés után írt is az urának. Közölte vele az amerikai ismerős, meséjét és kérte, hogy nyugtassa meg a dolgot felől. Hamar megjött a válasz. Nagy András minden cifraság nélkül bejelentette, hogy ő bizony beleszeretett egy soproni művelt urileányba, aki a gyár irodájában dolgozik és feleségül is fogja venni.

Lett erre nagy szomorúság az árva családban. Nagyné napokig tétlenül feküdt és nem tudta: mihez fogjon. A tizenhárom esztendő Jóska fia egyszerre csak előállott.

— Anyám — mondta — gyerekkorom el mindnyájan a fényképészhez. Majd én eligazítom a dolgot az édesapámmal.

Az anya erre szépen felöltöztette a három gyereket és elment velük egy fotografushoz. Családi képet csináltattak. Amikor kész volt a jól sikerült fénykép, a fiú nekifüzdte és nagy szarkaláb betűkkel a következő levelet írta:

Szeretett kedves jó Apám, kívánom, hogy ezen pár sor írásom friss jó egészségben találja és ne legyen olyan nagy bánata, amilyen nekünk van. Amióta megkaptuk levelét, folyton sirunk. Édes jó Anyánk beteg lett a hirtől és mi pedig folyton riünk és hát mit gondol édes jó apám, hogy bennünket csak úgy egyszerre el lehet hagyni, csak úgy el lehet rugni és tönkre lehet tenni egy ilyen kis családot? Az én édes jó Anyám mindig becsületesen dolgozott és mindig csak dicsérte apánkat és ez a köszönet és ez a hála, hogy ő jó volt? Mink még most se akarjuk hinni, hogy a mi jó apánk összeállott egy olyan nővel és annak kedviért elhagyjon bennünket és ha igaz volna, nem félne édes apám attól a jó Isten-től, aki felettünk uralkodik. Az Isten áldja és javítsa meg jó apánkat, amely után zárom levelem és maradok hű fia Jóska. U. i. A Pannikának már számoló-gépje is van.

Ez a levél mult év május elején ment el. Nagy András nem válaszolt, ellenben július 10-én este, amikor már a Varjassy-utcai házikóban nyugovóra tértek, bezörgött. Odabent sírva mondta:

— Egy hónapig itthon maradok, azután valamennyien visszamegyünk Chikagóba. Bo-osásokat meg.

Julius 27-én mozgósítottunk és Nagy András, aki a 28. vadászszázalójánál szolgált, szintén bevonult. A napokban hivatalosan értesítették Nagynét, hogy az urát egy éjszakai szuronytámadás alkalmával szíven döfték és meghalt.

Az aradi házezred az olasz határharcokban.

(Roham a parancsnok haláláért. — Második Przemysl az Isonzó vidéken.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 3.

A 33. gyalogezred egy tartalékos hadnagya, aki már hosszabb ideje a harcokban küzd, legutóbb csapatával együtt a déli harctéren került. A tartalékos hadnagy, aki a polgári életben az aradi jogásztársadalom egyik kiváló tagja, haza irt levelében élénk színnel esetenli a déli harctéren folyó dicsőséges küzdelmet.

— Ma hallgatnak az ágyuk, — így szól a levél — ki jöhetnek tehát a fedezékemből és mintán legénységem az éjjeli munkától fáradtan még pihen, szabad időmet felhasználom arra, hogy pár sorban hírt adjak az itt folyó küzdelemről.

Hogy a harctér mely pontján vagyok, azt természetesen nem irhatom meg, csak annyit mondhatok, hogy ott, ahol a közlések szerint az olaszok nagy offenzívájukat akarják végrehajtani. A tőlünk nem messze levő Krn hegyen és Plavánál az olaszok már több ízben támadtak nagy apparátussal, de mindannyiszor vereséget szenvedtek. A Krn hegy egyik nyulványán volt a legvéresebb harc. A hegyhátat három ellenséges zászlóalj tartotta megszállva és a mieink feladata az volt, hogy az ellenséget állásaiból kivessék.

Csapataink felvonulásánál egy ellenséges golyó seiven találta Rizetti alezredest (akinek nevét már a haditudósítók a sajtóhadiszállásról jelentették. Szerk.), egyik zászlóalj parancsnokát, ki a szikláról holtan a mélységbe zuhant. Midőn a katonák, szegedi jó magyar fiúk meghallották, hogy parancsnokuk, kit rajongásig szerettek, elesett, a dühtől telkorbácsolt indulatokkal anélkül, hogy bármi parancsot kaptak volna, az ellenségre vetették magukat a borzasztó véres kézi tusában eszeveszett menekülésre kényszerítették. Ekkor hagyták hátra az olaszok azt a 300 halottat, amelyről a hivatalos jelentés is megemlékezett. Állítólag az egész rohamot a zászlóalj-kürtös kezdeményezte, aki látva parancsnokának elesését, haragjában és elkeseredésében parancs nélkül rohamot fújt a a kürtjelet a többi kürtösök is átvették. A zászlóalj parancsnokságát most egy harminchármas tizt, a vités H. százados vette át.

A Mrly vrhon szenvedett vereség folytán az olaszok kénytelenek voltak visszavonulni és csak a Krn csúcsán tartották még magukat erősebb olasz csapatok jól megerősített állásokban. Az olaszoknak a Krn csúcsáról való elfűzése Ph alezredest érdeme, aki sokáig szolgált, mint kapitány a 33. gyalogezredben. A Krn csúcsot, amely 2246 méter magas, zászlóaljával olyan oldalról közelítette meg, amely a meredek kopár sziklák és feneketlen szakadékok folytán minden emberi számítás szerint megmászhatatlan volt és amely oldal biztosítását az olaszok nem tartották szükségesnek. Ph alezredest emberei, akik csak fegyvert és municiót vittek magukkal, minden egyéb felszerelést, még a köpenyegét is otthon hagyták, hihetetlen erőfeszítéssel, koromsötét éjszaka megmászták a meredek hegyoldalt és a meglepett olaszokat rövid és véres küzdelem után elűzték. Ph. távirati uton kapta meg a III. osztályú vaskoronarendet a hadi-ékitménnyel.

Az is érdekes, hogy a görzi hídfő ellen intézett híres támadásánál, melyet az olaszok két teljes divízióval hajtottak végre, egy

monstre olasz zenekar nagyszertű hadiindulót játszott. Azt nem jegyezte fel a krónika, hogy mit játszott a zenekar akkor, amikor a két olasz divízió összes gépfegyvereinek és 1400 halottnak hátrahagyásával futva volt kénytelen menekülni.

Plavánál huszaszor egymásután intéztek az olaszok támadást állásaink ellen, melyeket a derék dalmát katonák védelmeztek. Az utolsó kézi tusa fegyverei a fogak és körmök voltak. Az olaszok itt is súlyos vereséget szenvedtek.

Miután tölem jobbra és balra is sikertelenül támadtak az olaszok, most már türelmetlenül várom, hogy mikor fognak szakaszom állásai ellen támadást intézni. Erre azonban úgy látszik nem akarnak az olaszok ráfanyalodni, pedig igen exponált helyen vagyunk. A legkülső fronton, egy nagy hegy oldalán vannak állásaink. A velünk szemben levő hegyláncon, amely légvonalban tőlünk mintegy 800 lépésnyire van, vannak az olaszok árkai. Közöttünk egy lankás völgy. A völgybe nem merészkednek az olaszok lejönni, sőt még őrjáraik sem, pedig a mieink minden éjjel leadnak egy pár vizitét náluk.

Allásaim kitűnőek, igaz, hogy három hét óta folyton dolgozunk, minden éjjel. Fedezékeim, amelyek igen erősek és shrapnellbiztosak és amelyek napról-napra erősebbek lesznek, ágakkal, mohával és gyepféglával úgy el vannak meszterésesen rejtve az ellenség szemelől, hogy 200 lépésnyire már nem lehet azokat felfedezni. A szomszéd hegyen észrevett az ellenség egy pár fedezéket a azóta állandóan szórja a gránátokat arra a hegyoldalra. Éjjelente szorgalmasan sűrítjük és szaporítjuk az előttünk levő drótsővényeket. Már egész drótsővényerdő van előttünk. Az bizonyos, hogyha az ellenség az árkaimat fogja megtámadni, akkor el fogja vinni az őrdög. Nem is beszéllek az aknamezőkről, amelyek minden lépésre robbannak, sem a drótsővényekről, amelyekbe a szó szoros értelmében beletörök az ellenség bicskája, sem a farkasvermekről, amelyekben az ellenség szépen felnyársalódik, sem a kézigránátokról, a közelharcok ezen borzasztóan pusztító fegyveréről, mert hogy ezekkel mi el vagyunk látva, az csak természetes.

Hanem vannak nekünk ezeken felül bizonyos apró huncutságaink, mindmégannyi édes titkok, melyeket pihent ésszel, álmatlan éjszakákon kitaláltunk. Ezeken fog csak igazán csodálkozni az olasz. Pedig már eddig is nagy respektussal beszél állásainkról, melyeket lapjaik második Przemysl-nek neveznek. Pedig ezek az állások még napról-napra erősödnek. Az olasz nem nagyon siet a támadással, mi azonban alaposan kihasználunk minden napot. Minden nappal eggyel több szöveget verünk be az olasz hadsereg koporsójába.

Azt hiszem, hogyha az olaszok előre ismerték volna az offenzíva nehézségeit, a háborút nem üzenték volna meg. Ők azt hitték, hogy ellenállás nélkül fognak Bécsig sétálhatni és most, hogy tudatára ébredtek a nehézségeknek, állnak tehetetlenül és nem tesznek semmiféle komolyabb lépést. Az elfogott olasz tisztek nem győznek a feletti meglepetésüknek kifejezést adni, hogy a határon első vonalbeli rendes katonaságot és hatalmas tűzértséget találtak, mert velük azt hitték el, hogy a mo-

narctria egész hadserege északon van elfoglalva és az olasz határt csak a pénzügyőrök és a legöregebb népfelkelők őrik.

Odahaza tehát teljesen nyugodtan lehetnek, mert az olasz határ felől valóban egy második Przemysl védi a hazát, melynek meg van még az az előnye is, hogy kiéhezteni nem lehet. A végeredményt már most meg lehet jósolni: az olaszok nem fogják elnyerni sem Dél-tirolt, sem Trentinot, sem Istriát, de azért mégis fognak nyerni valamit a háboruban: keserű tapasztalatokat. Fant de mieux: ezzel kell majd beérniök.

Kémkedésre csábító bárónő.

(Két évi börtönre és nemessége elvesztésére ítélték.)

Távirati tudósítás.

Bécs, július 3.

A bécsi törvényszék tegnap egy kémkedési perben ítélt. A vádlott Murmann Jobanna bárónő, 66 éves, nyugalmazott városi tanácsnok, aki kémkedésre való csábítás miatt került bírái elé.

Még 1910. április havában történt, hogy a bécsi rendőr-igazgatóságához feljelentés érkezett, amely szerint Murmann bárónő egy pénzügyi főtanácsos özvegyét, Leopold Angelikát arra akarta rávenni, hogy fiát, Alfrédet, aki ezadságolt állományban lévő főhadnagy volt, Oroszország részére katonai titkok elárulására beszélje rá.

Murmann bárónőt és fiát, Murmann Sándort, aki 1898-ban kémkedés miatt nyolc havi súlyos börtönbüntetést ült le, 1910. április 16-án letartóztatták.

A nyomozás adatai szerint Leopold Angelika, aki igen szűkös anyagi viszonyok között élt, Murmann bárónő ismerősei közé tartozott. Két fia volt, akik 1910-ben mint hadnagyok szolgáltak az osztrák hadseregben. Erről tudomása volt a bárónőnek, aki március havában levelet írt Leopold Angelikának és közölte vele, hogy sürgős ügyben mielőbb beszélni óhajt fiával, Alfréddel. A bárónő és a pénzügyi főtanácsos özvegye egy kávéházban adtak egymásnak találkát. A csábító közölte Leopold Angelikával, hogy fia sok pénzt kereshet és teljesen rendbe hozhatja anyagi viszonyait, ha Oroszországnak szolgálatot akar tenni. A legkisebb közlést is dusan honorálják — mondotta a bárónő — és ne hogy gyanuba keveredjen a fia, az ön címérs fog érkezni a pénz.

Továbbá közölte még Murmann bárónő, hogy Leopold Alfrédnek azonnal Varsóba kell utaznia, ahol őt már várni fogja Murmann Sándor és a többi teendőit közli majd vele. Arra a kérdésre, hogy vállalja-e fia ezt a feladatot, Leopold Angelika azt felelte, hogy ő azt nem tudja megmondani, különben is nagyon veszedelmes a feladat.

Pár nappal a beszélgetés után vádlott felkereste Leopold Angelikát a II. kerületben lévő dohánytűzsdéjében és azután tudakozódott, megérkezett-e már Bécsbe a fia, aki a kritikus beszélgetés alkalmával nem volt az osztrák fővárosban. Leopoldné közölte vele, hogy fia még mindig nincsen otthon. Mire a bárónő megjegyezte:

— De megteszi, ugy-e?

A megindult nyomozás során a bárónőt, akin a vizsgálati fogságban idegzavar tünetei mutatkoztak, az elmegyógyászati klinikára szállították. Ennek folytán 1911-ben a megindult büntető eljárást beszüntették.

Felber Richárd Rajmund magántisztviselő feljelentésére 1914-ben újtól letartóztatták

Murmann bárónt. Felber feljelentésében elmondotta, hogy a báró, akit régebb idő óta ismer, de már évek óta nem érintkeztek, 1914. március havában felkereste őt abban a vendéglőben, ahol étkezni szokott és másnapra egy kávéházba vitte. A találkán Murmann báró arra akarta őt rávenni, hogy végezzen kém-szolgálatokat Oroszországnak. Vádlottja szólott még arról is, hogy egyéb hírforrásai is vannak, beszélt oroszországi utjairól és felmutatott egy Varsóból keltezett és „Bessler” aláírással ellátott sürgönyt, amelyben arra szólított fel, hogy egyenlitse ki fia tartozásait. Felber végighallgatta a csábító ígéretek, azután jelentést tett a rendőrségnek.

Murmann bárónt újból elmeorvosgyászati szakértők vizsgálták meg és mivel elmeállapotát épnek találták, az 1911-ben bevezetett büntető eljárás újból magindult ellene.

A tegnapi főtárgyaláson Murmann báró igyekezett letagadni a Leopold Angelikával és Felber Richárdal folytatott beszélgetéseinek valóságát. Tagadása azonban zátonyra jutott a beidézett tanúk vallomásain.

Késő éjjel hozott ítéletet a bécsi törvényszék. Murmann bárónt bűnösnek mondták ki a kémkedésre való csábításban és bűntel súlyosított két évi börtönrre, valamint nemességének elvesztésére ítélték.

Több fiú születik a háboru után.

— A természet védekezése a férfiak kipusztulása ellen. — Tökéletes tegyverek: tökéletes védelem. — Tizenkét millió embert ölhet meg egy negyvenkettes lövedék. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 3.

A Berliner Tageblatt hasábjain Radlauer Curt dr. államtanácsos „A háboru titka” címmel rendkívül érdekes cikket közöl, amelyet az alábbiakban ismertetünk:

A statisztika adatai szerint a világ összes országaiban a nemek elosztása olyan, hogy 100 fiúra százöt, vagy százhat leány esik. Az általános hiedelem az, hogy a nők többsége a háboru által még csak növekszik, mert nemcsak nagy veszteség mutatkozik férfiakban, hanem az erős és egészséges férfiak távolléte folytán a szaporodásban is szünet áll be. A mostani világháborunak ezek szerint az lenne a következménye, hogy a teljes értékű férfiakban hiány fog beállni. Csak hogy a természet még az emberi tökéletlenség ilyen hibáit is jóvá tenni igyekszik.

Le nem tagadható ténye a tudományos statisztikának, hogy a születési arányszámok rendszer viszonyával ellentétben háboru után sokkal több fiú születik, mint leány. Poroszországban például 1870—71. előtt az arányszám a leányok mellett mutatott, míg a háboru után a születések az arányt a fiúk javára változtatták meg. Ugyanez történt a napoleoni háboru után is.

Szóval olyan természeti törvényről van itt szó, amelyet a statisztikán keresztül pontosan érzünk, de amelyet abszolút biztonsággal még nem tudunk megmagyarázni. Hogy azonban áttekintést nyerhessünk, először is azzal kell tisztában lennünk, hogy tényleg olyan nagy-e az az áldozat, amelyet a háboru egészséges férfiakban követel, hogy az általános halálozás természetes hullámvásait erősen befolyásolja?

Az 1870—71-i háboruban Németország részéről minden ezer lakosra esett egy halott. Ezzel szemben például egy tetazás szerinti év-

ben, például 1905-ben Németország halálozási koefficiense 20.8 ezrelék. Csak hogy a 20.8 ezrelékes mortalitás a rettenetesen nagy osecsemó-halálozást is magában foglalja, míg a háboru veszteségei egy ezreléke egy nép legderekabb és legerősebb férfilakosságának pusztulását jelentik.

A háborunak ez a szomorú jelensége az ellenszellekió. Ellentétben a természet törvényével, amely minden fajból az egészségtelent és ártalmat választja ki: a természetes szellekióval, a háboru egyoldalulag emeli a legjobb, legteljesebb értékű férfikor halálozási arányszámát. A háboru hívei ezzel szemben azt hozzák fel, hogy habár a golyó válogatás nélkül talál, de a gyenge szervezetű, rossz vérkeringésű s terhelt katonák hamarabb halnak bele egy sebbe s ezek halála a fajnemeseést illetőleg nem jön számításba. Ennek az érvnek is van azonban egy ellenérve: az okatlan és fajra nézve káros ellenszellekiót semmiesetre sem ellensúlyozza az a válogatási faktor, amelyet egyforma sebesülés esetén az egyéni konstitúció nyújt. A háboruban kapott sebek legtöbbször nem egyformák, de ezenkívül is egy nehéz seb sirba rántja a legerősebb embert is s szív, vagy fejlövés ellen nem használ a legelentállóbb természet sem.

Felvetették azt a kérdést is, hogy vajon a halálozási koefficiens ebben a háboruban sokkal nagyobb lesz-e, mint az előzőekben. Erre a kérdésre nem lehet olyan egyszerűen igennel felelni, mint azt a laikus képzei. Dacára annak, hogy a modern fegyvertechnika szinte mesés magasságot ért el, dacára, hogy nehéz ágyúink akcióugara, tüzérségi lövegeink expozív ereje, fegyvereink lőtávola szinte a végső határt érték már el: az elhunyt áldozatok száma meg sem közelíti fegyvereink féltelenségét. Régi közmondás: nem minden golyó talál. Az ellenséges seregek mai küzdési módja a lehető legteljesebben kihasználja a fedezékeket, rejtett ütegek néha óraszám tüzelnek eredmény nélkül, órákig kell tapogatózni a tüzérségnek teleszórva a terepet lövegekkel, míg eredményt ér el. És a gyalogsági lövegek? Wolzogen, a neves író, aki most mint kapitány szolgál, írja, hogy egyszer tíz emberével hajnalban minden fedező nélkül percekig ki volt téve egy egész ellenséges század tüzelésének. Szalvékat adtak le rájuk, percekig folyt a gyorstüzelés, ezer és ezer golyó fűtyült a levegőben s mindennek eredménye, hogy habár csak a hajnali köd védte némileg a tíz embert, közülük csak egyetlenegy sebesült meg a felsőcombján.

A 42 centiméteres mozsarak egy lövege elméletileg tizenkét millió katonát ölne meg — ha az a tizenkét millió egymás mellett felállva, felvonulva a szétrobbanó löveg szóróráfusán belül volna. Csak hogy ez a mai háboruban — abszurdum. Így áll elő az a helyzet, hogy a mai rettenetes fegyverek nem sokkal több embert ölnek meg, mint — ij és nyil annak idején.

Ha a veszteséglistákba tekintünk, látjuk, hogy sokkal több ember esik el és sebesül meg, mint az előző háborukban, csak hogy ennek oka nem a fegyvertechnika fejlődése (amellyel szemben az orvosi és sebészeti tudomány is megfelelőleg fejlődött), hanem az a tény, hogy soha még nem alkalmaztak olyan tömeghad-seregeket, mint most.

Végeredményben bizonyos, hogy a háboru után férfihány állna elő, ha a születések nem pótolnák az elveszett anyagot. A legújabb teoria szerint a születés mindig a gyengébb félhez alkalmazkodik; ha az anya gyengébb, leány születik. ha a férfi gyengébb: fiú. Az

élet eleven ereje a gyengébb házaspárnak ad utódot, hogy az ő inkább veszélyeztetett neme maradjon meg a fajszaporítás számára. Ez az elmélet is egyik magyarázója annak a ténynek, hogy háboru után sokkal több fiú születik, mint leány.

Szerény hősök.

(Lőszerpótlás és tábori élelmezés halottjai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 3

A rajnonalban be gyakran történik meg, hogy a lőszer kifogy. A modern ismétlő fegyver rövid idő alatt oly hihetetlen mennyiségű lőszeret lövöldöz el, hogy a pótlás olykor nem történhetik meg kellő időben. Ha az állás messzire előre tolt, ha továbbá a lövészárkok még nem készültek el teljesen, akkor a lőszer előteremtése a legveszedelmesebb dolog. Ép azért erre a célra gyakran önként jelentkeznek alkalmaznak, mert nagyon ügyesen, csuszva-mászva, a municiót ládát leginkább kötélen maguk után vonszolva kell ezen elszánt embereknek a tűzvonalba visszavezető utat megtenniük. Sokan eközben lelik hősi halálukat.

Hasonló, ép oly veszedelmes és fáradalmas munkát kell végezniük az ételhordóknak, a „menázi vívók”-nek is, akiknek a katonák gyomrát kell kielégíteni, akik tehát az enni-való municiót szállítják. Tartalékállásokban, jó fedezékek mögött a menázi kiosztása nem nagyon különbözik attól a módtól, amelyen ez béke időben fegyvergyakorlaton történik. A szakaszokat váltakozó sorrendben a tábori konyhához vezetik s minden ember megkapja a maga forró levesét és husporcióját. Utána az egész század a közvetlen közelségben fesz-telenül heveredik le s tréfálkóva, valamint a kövér és a sovány hus esereberéje mellett folyik le az étkezés. Ha azonban a század tűzben van, az ebéd egészen másként alakul és sokkal keservesebb a helyzet. Legkönnyebben elgondolható ez, ha sik területeken történő támadásra gondolunk, amelynek során kemény küzdelem után az ellenség egyik előző állását foglaljuk el. Hol van ilyenkor a legtöbbnyire négyfogatu tábori konyha? Messze hátul, sőt nagyon is messze, jó fedezékben, gyakran mélyen beásva, reggeli 8 óra óta főzi a 4 szakács az ebédet. Előbb a reggelire való feketekávé főzték s ezt sietve osztották ki még a támadás előtt a legénység között. Utánna vizért mentek s a húst főzték. A jó hus föl, csak föl, azok meg, akiknek szánták, lövöldöznek, folyton lövöldöznek és jaj annak, aki a kellelénél csak egy kevéssel is feljebb dugja a fejét. 3—400 lépésre az ellenségtől egy ily kidugott fej nagyon is szép célpont ahhoz, hogy valamelyik mesterlövő kihagyja. Ilyenkor az estét kell megvárni, sokszor pedig éjjelre jár az idő, amikor az első sorbeliek ebédjüket megkapják. Gyakran az is megtörténik, hogy egy szakács épenséggel különvált, — ha például oldalvédül küldték ki — az ehez vezető ut még hosszabb és még nehezebb. Mielőtt a lövészárkok rendszeren ki nem épülnek és a hátrafelé való közlekedés lehetővé való tétele végett a futóárkokat ke nem ásták — szó sem lehet az idejében való rendszeres élelmezésről. Az ételt rudakon függő bádóg üstökben viszi 2—2 baka előre a csapathoz. Hogy kell vigyázni, hogy a levest ki ne öntsék és mily veszedelmes az utjuk! Gyakran térdén csuszva, vagy hason mászva hordják előbbre az üstöket éhes bajtársaikhoz. Olyuk ott hagyta már a fogát ebben a nehéz munkában. Hány üst tartalma locsant már szét, mert golyó talált bele s hasztalan

Dorsország Románia kívánságot a háboru után akarta fontolóra venni s most még el sem ismerte. Ezért otthagyják az oroszbarát ligát, mert a háborut magáért a háboruért nem akarják.

Orosz csempészés Romániába.

Bukarest, július 3. Egy Litner nevű kereskedő, aki Odesszából érkezett, a galici orosz ügynökség előcsarnokában hét nagy láda árut helyezett el azzal a szándékkal, hogy azokat Oroszországba szállítsa. A román hatóságok észrevették a dolgot és felnyitották a ládákat, amelyekben csupa kivételi tálalom alá eső árukat találtak, amelyeket nyomban elkoboztak, Litnert ötször leti pénzbüntetésére ítélték.

Görög ellenszenv Itália ellen.

Bukarest, július 3. Az Athénban megjelenő Embros című görög újság kimerítően foglalkozik azokkal a gyalázatos kegyetlenkedésekkel, amelyeket az olaszok a dodekanesi görög szigeten lévő görög lakosággal szemben követnek.

A görögök, akik valamelyes okból elmenekültek a szigetekről és oda ismét visszatérnek, az olaszok részéről ebben az időváltásban részeseülnek:

— A görögöknek itt nincs többé keresni valójuk, nekünk a saját embereink részére kell a hely.

Görögországban különben fokozódó elégedetlenség és gyűlölet uralkodik Olaszország terrorizmusa és tulkapásai miatt.

Bulgária Macedóniát követeli.

Berlin, július 3. A Vossische Zeitungnak jelentik Szófiából: Radoslavov miniszterelnök maga köré gyűjtötte az összes pártbeli újságírókat és informálta őket a világháboru helyzetéről és arról a szerepről, amelyet Bulgáriának be kell töltenie a háboru további fejlődése közben, majd így szolt:

— Az összes pártok összekötő lánc legyen Bulgária. Külső politikánk dolgában nincsenek külön pártok Bulgáriában. Bulgária nem hagyja figyelmen kívül egy percre sem Macedóniát.

Berlin. A Berliner Lokalanzeigernak jelentik Rotterdamból: Az a válság, amelyet Radoslavov miniszterelnök az entente kormányainak adott, diplomáciai mestermű. Előben is figyelmezteti a négyesszövetséget, hogy javaslataiban olyan területek felett rendelkezik, amelyek másokéi és ha Bulgáriának a felkínált területeket előbb fegyverrel kellene meghódítania, akkor megkaphatja maga, nem kell magát ezért harmadik lényezővel szemben lekötönie.

Bulgáriának kelet felé nincsenek jelentékenyebb igényei és Törökországgal nem fogja kenyértörésre vinni a dolgot, mikor a portával békés uton is meggyerzhetnék. Igaz, Szaloniki érték a bolgároknak nézve, de sokkal inkább az Monasztir, mert a bolgár Macedóniához tartozik. A miniszterelnök válaszában hivatkozik arra, hogy Bulgária lakosságának nagy többsége helyesli a kormány várakozási politikáját.

Nem ad újabb engedményeket az entente.

Beilinza, július 3. A „Corriere”-nek jelentik Pétervárról: A nemzetközi helyzetet változatlan. Diplomataktól szerzett értesülés szerint a négyesszövetség egy jöttát sem akar

változtatni azokon a javaslatokon, melyeket a Balkán-államok elé terjesztett.

A Svédország, Oroszország és Anglia közt megkezdett tárgyalások tovább folynak a svéd kereskedelmi hajózás, valamint az angol áruknek Svédországon át Oroszországba irányuló forgalma dolgában.

Gyorsított eljárással ítélt az aradi törvényszék.

Hatvan vádlott egy vesztegetési perben. — Ötös tanácsban tárgyalnak a bírák.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 3.

Talán a Rádny korszak óta nem fordult elő, hogy Aradon statárium lett volna, statáriális ítéletet hoztak volna. A jövő héten azonban szokatlan esemény színhelye lesz az aradi törvényszék: ha nem is statáriális uton, de a gyorsított eljárás szerint fog ítélni nem kevesebb, mint hatvan vádlott felett, akik közül néhány pénzügyőr, a többi pedig földműves, büntük pedig: vesztegetés.

A kürtösi pénzügyőrség tagjai, négy pénzügyőr, három vigyázó és egy fővigyázó az ügy elsőrendű vádlottai. A pénzügyőrökről kiderült, hogy habár nem szokatlan, de mindenesetre törvényellenes módon akarták jövedelmeiket fokozni. Megállapítást nyert, hogy a bűnös fiáncok 1914. év december, továbbá 1915. január és február havában bejáriak néhány arad- és csanádmegeyi gazdaságot, felkeresték a dohánykertészeket s bizalmasan megsúgták nekik, hogy feljelentés érkezett ellenük, hogy [dohány]csempészést üznenek.

— Azért jöttünk ki, hogy motozást tartunk! — mondották, és egyuttal értésére adták a dohánykertészeknek, hogy kisebb pénzáldozat ellenében lemondanak a kutatásról. Akik tudják, hogy mit jelent az ilyen kutatás, azok megérthetik, hogy a dohányosok akár volt valami takarnivalójuk, akár nem, szívesebben fizették a kért összeget, mintsem hogy alávesek magukat a kellemetlen procedúrának. A fiáncok különben is elég szerények voltak: a pénzügyösszeg, amelyet ily módon a dohánykertészekről kértek egy és öt korona közt mozgott.

Ily módon Mácsát, Lökösházát, Bánkutot, Nagybanhegyest és még több falut tisztelték meg látogatásukkal a kürtösi pénzügyőrök. Utba ejtették a megyesszínházi Telbisz-téle uradalmat is, itt azonban a dohánykertészeknek nem volt pénzüük s az intézőhöz mentek előleget kérni. Az intéző azt hitte, hogy a dohányosoknál fájretelt dohányt találtak s büntetést kell nekik fizetniük s ezért az előleget megadta azzal, hogy majd a dohány lemezálásánál levonja illetményükből.

Alig néhány nap múlva a Telbisz uradalmom egy másik pusztáján jelentkeztek a pénzügyőrök, de ezuttal már pörül járiak. A dohányosok ugyanis itt is az intézőhöz fordultak, a ki azonban időközben már értesült, hogy milyen ürügygel járkiának azok s hogy kutatást nem is tartanak. Ezért egy ígérettel elcsodította őket s sietett az egész ügyet a ceendőrség tudomására hozni. Miatán a ceendőrség a tények valódiságáról meggyőződött, meglette a feljelentést az aradi pénzügyvizsgátoóságól, a mely legyalmi eljárást tett tolyamatba a kürtösi pénzügyőrök ellen. A fogylminek az lett a vége, hogy mind a nyolc fiáncot eimozditották állásukból.

Az ügynek reájuk nézve azonban ezzel még nem volt vége. A pénzügyőrség ugyanis a befejezett fogylmi iratit áttette az aradi királyi ügyészséghez, a mely megindította az eljárást, még pedig, miután a megvesztegetés büntette benne van az 1915. XIX. t. c.-ben (a melyet a hadseregszállítási csalások miatt hoztak) a gyorsított eljárás szerint.

A gyorsított eljárás mindenekelőtt kiveszi a nyomozás vezetését az előjáróság, rendőrség, illetve ceendőrség, szóval a közigazgatási közegek kezéből s az ügyészségre bizza azt. Az aradi ügyészség részéről Tompa Gyula dr. ve-

zette a nyomozást, aki a mult hét végén napokat töltött a helyszínen tanuhallgatásokkal. A gyorsított eljárás szerint vizsgálatnak helye nincs s így a nyomozás befejezése után az ügyészség azonnal vádiratot ad. A vádirat az 1915. XIX. t. c. szerint nem a vádtanácshoz megy, hanem egyenesen a főtárgyalási elnökhöz, aki mihelyt azt kézhez vette, kitézi a főtárgyalást.

Az ügyben a nyolc fiáncon kívül ötvenkét dohányos is vádolva van. A nyolc fiánc megvesztegetés büntetével, a dohányosok pedig megvesztegetés vétségével. Tompa dr.-nak ezek szerint hatvan vádiratot kell készítenie s ez a horribilis munka a jövő hét elejére lesz kész s így a főtárgyalást a jövő hét folyamán megtartják.

Míg a rendes eljárás szerint bűnügyben három bíróból álló tanács ítélni szokott, addig a gyorsított eljárás szerint öt bíró foglal helyet a tanácsban. Öt bíró fogja tárgyalni így ezt az ügyet is s a fent idézett törvény szerint ítéletük ellen felebbezésnek nincs helye, legfeljebb semmisségi panaszt lehet benyújtani az ítélet ellen a királyi Kuriához. A büntetés, amely a fiáncokra várhat, a büntetőtörvénykönyv szerint két évtől öt évig terjedhető fegyház, a 92. szakasz alkalmazásával azonban az enyhítő körülmények figyelembevételével hat hónapi börtönig mehet ez le. A dohányosokra valószínűleg kisebb pénzbüntetés vár.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.
(Távirati jelentés.)

Newyork. Az amerikai lapok Londontól kapott értesüléseiket közlik, a mely szerint a nyugati harctéren működő angol haderő főparancsnoka, sir John French megvált állásától és utódja az eddigi vezérkari főnök: Robertson tábornok lesz.

Bukarest. A román fővárosba érkező gazdag oroszok azt beszélnek el, hogy Oroszország belsejében a forradalom már óriási méreteket öltött és egész Nyugat-Szibériára áttért. A Fekete-tenger partján lévő városokban állandóan barrikádharok folynak és pogromok vannak. A kiképzés alatt lévő újoncok és a jobbára diákokból kikerült fiatal tisztek a forradalmárokkal oimborálnak. A muniógyárak ellen naponta merényleteket kísérelnek meg. Moszkvában a kormány a savargások miatt nem merie behívni a népfelkelők második osztályát.

Koronatanács a cári sátorban.

(Leszavazták Goremykint.)

Távirati tudósítás.

Pétervár, július 3.

Az orosz főhadiszálláson legutóbb tartott koronatanács azzal a magatartással is foglalkozott, melyet a kormány a küszöbön álló dumaülésszakban követni fog. Az eddig tartott pártértekezletek lefolyásából ítélve, a дума ülészaka igen viharos lefolyású lesz. A kadettek és az oktobisták, akik a többséget alkotják, a kormánytól az összes szükegtörvények parlamenti megvizsgálását kívánják, a melyek a дума hozzájárulása nélkül, az orosz alkotmány 87. szakaszalapján bocsáttattak ki. Azonkívül a baloldal az indennitási vita során szóvá fogja tenni az utóbbi időben napvilágra került hadseregellátási és szállítási visszaéléseket.

A koronatanácsban Goremykin miniszterelnök azért szállt sikre, hogy a дума ülészaka néhány napig tartson s a kormány javaslatait az új kölcsönről, a hadsereg felezérléséről s a kibocsáttott szükegtörvényekre vonatkozó indennitást bizottsági tárgyalások nélkül szavazzák meg.

Krivosein földmivelségi miniszter és Sosserbatov, az új belügyminiszter ez ellen nyomatékosan állást foglaltak. Sosserbatov kijelentette, hogy az ország bizalma az utóbbi időben nagyon megrendült s rágalmazott a moszkvai, kievi, odesszai és szebasztopoli zavargásokra, melyek a duma állandó együttműködését szükségessé teszik, vagy legalább is a budget- és honvédelmi bizottság hosszabb időn át való üléséhez szükségessé teszi.

Ehhez a koronatanács hozzá is járult, mert így azt remélik, hogy ezzel a duma ülésén várható kínos vitáknak elejét veszik, illetve, hogy ezek a bizottságokban tognak megtörténni.

Biztos forrásból jelentik, hogy Goremykin miniszterelnök hat javaslata közül négyet megszavaztak s ez állásának a kabinet kebelében való megrendülését mutatja.

Barek pénzügyminiszter javaslatához, hogy az új kölcsön kibocsátásánál a takarékpénztárakat a lehető legnagyobb mértékben bevonják, egyhangulag hozzájárultak, egyúttal elvben elfogadták a tea, kávé, gyufa és gyapot monopóliumának behozatalát.

— **1120 millió koronát jegyezték a második hadikölcsönre.** Budapestről jelentik: illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a második hadikölcsön hivatalos aláírási helyei a kölcsönre vonatkozó elszámolást a m. kir. pénzügyminisztériummal már nagyrészt megejtették és immár megállapítható, hogy a második hadikölcsönre 1120 millió korona névértékű kötvény jegyeztetett.

— **Nyugdíjazott polgármester-helyettes.** Karánsebesről jelentik: Bastius Ede karánsebesi városi tanácsost, helyettes polgármestert nyugdíjazták. A tanácsosnak többrendbeli elkövetett szabálytalanság miatt kellett nyugalomba vonulnia.

— **Dicsérő elismerés.** Temesvárról jelentik: Hess Rezső altábornagy, katonai parancsnok, ma kiadott 148. sz. napiparancsában dicséretét fejezi ki Neumann Oszkár 33. gyalogrezdombeli főhadnagynak, továbbá Ehling György aradi nyilvántartási tisztviselőnek, eredményes szolgálataikért.

— **A temesvári hadseregszállítási vizsgálások tárgyában** — mint Temesvárról jelentik — még mindig folyik a nyomozás. Csövek Sándor dr. a budapesti államrendőrség kirendeltségének főnöke, aki több napon át az ügyvel kapcsolatosan Budapesten időzött, tegnap este ismét visszaérkezett Temesvárra és ismét személyesen vezeti a nyomozást. A legközelebbi napokban újabb fordulatra van kilátás ebben a szomorú nevezetességű ügyben.

— **Dadányi huszárhadnagy Lembergben élte végig az orosz uralmat.** Landauer Béla, az Alkotmány haditudósítója érdekes történetet ír meg Lembergben egy huszárhadnagyról, aki a tíz hónapos orosz uralmat a galíciai fővárosban lappangta végig. A nehéz napokon átment hadnagy az aradi hármashuszárok tisztje Dadányi György, a kit az aradi társaságban is jól ismernek. Dadányi betegesen Balzben maradt vissza, szeptemberi visszavonulásunk idején és ottani apácák segítségével áruházban Lembergbe jutott, ahol hosszú hónapokon át az ochranától üldözve bujdosott. Végül menekülőhelyre egy lezárt lakásban volt, ahol a lezárt ajtó mögött senki sem sejtette ottlétét. A hadnagy az ételszállító liften jutott az elzárt lakásba, ahol zavartalanul élhetett Lemberg fölmentéséig.

— **Nyilatkozat Przemysl elestéről és a félremagyarozott megjegyzéséről.** Egy hátszegi (hunyadmegyei) lap Nyiltér rovatában néhány nap előtt a következő, nem érdektelen nyilatkozat jelent meg:

— Ismeretes dolog, hogy hetekkel ezelőtt az üzletemben megjelent katonavevőim egyike Przemysl eleste felett tett megjegyzésemet félreértve, ellenem olyan panasszal élt, a mely miatt üzletemet a katonaság felsőbb parancsra elkerülte. Ugy is, mint e városnak már 25 év óta polgára, úgy is, mint négy gyermekes családapa általánosan ismert kereskedője vagyok e városnak és soha semmiféle politikai, sőt még várospolitikai mozgalomban sem vettem részt s bár nem vagyok magyar anyanyelvű, gyermekeimet magyar iskolába irattam. Ezek előrebocsátásával örömmel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a félremagyarozott megjegyzésem miatt ellenem megindult eljárás véget ért s a katonákra üzletem elkerülésére vonatkozó tilalom feloldatott, vagyis a hazafiságomat ért vád alól tisztázva lettem. A félremagyarozásra adott szavaim felett mély sajnálatomnak adva kifejezést, kérem a nagyérdemű közönséget, hogy engem továbbra is ugyanazon jóindulatu támogatásban részesítsen, mint eddig. A saját jól felfogott érdekem mellett honpolgári kötelességemnek tartottam a fenti pár sort nyilvánosságra hozni. Szászváros, 1915. június 25. Hazafias tisztelettel, Jurkovits János, csomage- és fűszerkereskedő.

— **Felrobbant löpörgyárak.** Hágából jelentik: Szükszavu jelentés már beszámolt arról, hogy a marseillesi löpörgyár tegnap felrobbant. Most érkező jelentések megállapítják, hogy a katasztrófa rendkívül nagyszabású volt. Tegnap estig a romok alól kilencven halottat ástak ki és a robbanás színhelyétől száz méternyi körletben mindenki életét veszítette. A felrobbant gyár környékén levő összes épületek, nagyjából munkáslakások, szintén rombadóltak. A romok alatt még folynak a kutatások, mert a számítások szerint még több halottnak kell a bedőlt falak alatt lenni. — **Chiassoból jelentik:** Az orosz hadsereg löszerraktáráról szóló hírekkel kapcsolatban a Secolo most pétervári tudósítójának nagy késedelemmel érkezett tudósítását közli, mely szerint április 29-én esti nyolc órakor egész Péterváron rettenetes menyörgéshez hasonló nagy detonáció hallatszott. Nem sokára nagy füstoszlop szállott az ég fölé. A város külső negyedében számos ablak összetört. Csak a következő napokban tudták meg, hogy a Pétervárról mintegy hat kilométernyire levő löszerraktár a levegőbe röpült. Eközben több lakóház is elpusztult. Több mint 800 volt a sebesültek és több mint 500 a halottak száma. A robbanást egy német ügynöknek tulajdonítják, amely feltevést — úgy mondják — még inkább megerősíti az, hogy május 8-án újabb robbanás történt, amelynek alkalmával a balti tartományokba rendelt löszerszállítványt továbbító, husz kocsiából álló vonat repült a levegőbe; ez alkalommal ötven ember halt meg.

— **A jéggyár üzeme.** A hatósági jéggyár értesíti az igen tisztelt közönséget, hogy kénytelen üzemet géptörés miatt e hó 4-től 9-ig beszüntetni, minek folytán azon fogyasztók, kik a jéggyárban fedezik szükségletüket, ezen idő alatt nem kaphatnak jéget a gyárban. A bérlők azonban folytatódólagosan és akadálytalanul lesznek továbbra is kiszolgálva.

— **A vak katonák alap javára** Regényi Béla (Kiszomber) ma 5 koronát küldött be hozzánk. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Aradi tengerész a Turbine elsüllyesztésénél.** Kováts Béla, Kováts Antal aradi lakos fia, aki a Lika hadihajón szolgált mint első osztályú gépész, érdekes levélben írja meg, hogy hajójuk milyen szép szerepet játszott az Adrián rendezett első raid-ban.

— **Legutóbbi ütközetünk óta** — írja június 20-án (június 18-ára virradóra történt a második raid) — elég jól érzem magamat és ha az Isten megsegít, le is győzzük az új ellenséget. Most már hárman egyesülve dolgozunk ellenünk: angol, francia, olasz. Az olaszokat azonban már megtanítottuk keztyűbe dudálni. Az újságok ugyan nem írtak a Lika-ról, pedig mi is ott voltunk a Csepellel és Tátrával a Turbine olasz torpedóuzó elsüllyesztésénél és a végzetes „treffert” épen mi tettük rá. Parancsnokunkat, sorhajóhadnagyunkat és gép főnökünket ki is tüntették ezért. Június 22-én megünnepeljük negyvenhárom éves évfordulóját annak a napnak, amelyiken Tegethoff Lászlónál megverte az olasz flottát. Ez az ünnep most másként lesz, mint békeidőben. Alaposan el vagyunk foglalva, ébereknek kell lennünk, mert hatalmas ellenség ellen kell megvédeni 350 mérföldnyire kiterjedő partjainkat.

— **Elrejtett aprópénz.** Eszékéről jelentik: A rendőrség bizalmas értesítést kapott, hogy az „Aranykör”-höz címzett vendéglő tulajdonosa, Höfler János, az aprópénzt rendszeresen kivonja a forgalomból és elrejteti. Erre a feljelentésre házkutatást tartottak a vendéglős lakásán, aminek meglepő eredménye volt. A hálószoba szekrényében két nagy pléhládát találtak, amely színültig tele volt ezüst-, nikkell- és rézpénzzel. A rendőrség egy kormányrendelet alapján elkobozta az aprópénzt, amely 6265 koronára rug. A vendéglős ennek az összegnek csak a felét kapta vissza bankókban, a többit pedig, a kormányrendelet értelmében, a fiskus javára visszatartották. Höfler megvallotta, hogy az aprópénzt már a mozgósítás óta gyűjtötte.

— **Elítélt rémhírterjesztők.** Temesvárról jelentik: Példás büntetésben részesült két előkelő temesvári polgár vész hírek terjesztése miatt. Néhány hét előtt Hess Rezső altábornagy, temesvári katonai parancsnok meghallotta, hogy az a hír kering Temesvárról, hogy a monarchia egyik dreadnoughtja, a „Viribus Unitis” aknára futott. (Mintha Aradon is hallottuk volna annak idején ezt a hírt!) Hess altábornagy erre rögtön táviratilag érdeklődött a flottaparancsnokságnál a hír valódisága felől s azt a távirati választ kapta, hogy a hír teljesen légből kapott. Erre az energikus katonai parancsnok felhatalmazást adott a vész hírt terjesztők elleni eljárásra. A rendőrség kinyomozta, hogy a hír terjesztői Kimmel Sándor szesznagykereskedő és Weiserschutz Géza kereskedő, mindkettő a temesvári társadalom ismert tagja. A rendőrség fejenként 100–100 korona pénzbüntetésre ítélte őket.

— **A vöröskereszt virágnapja.** A társadalom minden rétege szívesen vette az aradi vöröskeresztnek azt a vállalkozását, hogy működésének anyagi megerősítésére július 10-én szombaton virágnapot rendez. Számokkal mutatta ki a vöröskereszt egyesület, hogy a háboru elmúlt tizenegy hónapjában mily horribilis összeget költött a sebesült harcossaink emberséges ápolására és ételmezésére. A háboru befejezésének még az előfeltételei sincsenek meg s a vöröskereszt intézménye csak akkor nyújt tökéletes munkát, ha a hadjárat végéig segítségére lesz a sebesülteknek. Épp ezért Arad társadalmának erkölcsi kötelessége támogatni a vörös keresztet emberséges ügyében. A virágnap alkalmat nyújt arra, hogy a gazdag és szegény egyaránt áldozhasson a sebesült katonák ápolására. Az egyesület mindent elkövet, hogy a szombati virágnapot esztétikailag is vonzóvá tegye. Díszes sátrak fogják tartani az utcát s a délutáni órákban katonazenekar és cigányzenekar játszik majd az Andrassy-téren a sátrakban.

— **Hogyan segítenek az aprópénz hiányon.** Zseniálisan oldotta meg az aprópénz kérdést egy építőmester, aki több száz munkást foglalkoztat. Miután a szombatoként szükséges váltópénzt a bérfizetéshez nem tudta előteremteni a munkásainak csak annyi készpénzt fizetett, amennyi 20, 10 és 2 koronásokból kitélt, a fennmaradó összegre egy bont adott és ha a munkásnak pl. jár 37 korona 70 fillér, akkor kap 36 koronát és 1 kor. 70 fillérről egy bont, amely így van kiállítva: Ezen bont értéke 1 korona 70 fillér. Ha ön pénztárunknál lefizet 80 fillért, kap egy 2 koronás pénztárcát.

— **Gyapjuszállítás igazolványok.** A kereskedelmi miniszternek egy rendelete értelmében gyapju oszakis a kereskedelemügyi miniszterium szállítási igazolványával szállítható. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ezután hozza az érdekeltek tudomására, hogy az erre vonatkozó kérvény és igazolványminták a Kamara irodájában szerezhetők meg.

— **Szilágyi és Diskant miskolci gépgyáros cég** kitűnő könyvkezerkeztető és víznyomású borsajtóra, valamint legújabb rovátkolt alumínium kuphengerű zúzógépére, felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltalált és készített Kossuth és Hegyalja borsajtók, melyeknél a régi világ íából készített prése zseniálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtók felső része acél, alsó része faeszköz. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak fával, ami a must színét, ízét, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt nem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági, az 1906. évi nagyváradi, az 1907. évi pécsi országos kiállításán, az 1914. évi budapesti nemzetközi borsgazdasági kiállításán a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel s díszoklevéllel lettek kitüntetve. A cég ingyenes árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

— **Engel Kereskedelmi Szaktanfolyama.** (László Vilmos-utca 2. Földes-palota mellett.) Juliusban új tanfolyamok kezdődnek. Méréskelt tandíj. Díjtalan állásközvetítés. 2407

— **A 31-ik közös katonai jótékony célokra rendezett államsorsjáték** húzását július 15-én Bécsben fogják megtartani. Ezen sorsjáték játéktárcája nagyon kedvező, összesen 21.140 nyeramény 625.000 korona összegben kerül kifizetésre 200.000, 50.000, 30.000, 25.000 stb. koronás főnyereményekkel. Sorsjegyek 4 kor. darabja, dohánytőzsdeknél, váltóüzletekben, adó-, posta- és vasúti hivataloknál kaphatók. 8702

— **43-50 éves B) osztályú népfelkelők** minden pótdíj nélküli háborúra azonnal érvényes életbiztosításokat köthetnek az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál. Felvilágosítást ad ezen társaság aradi főügynöksége. 2290

— **Férfi és női gumnikabátok,** valamint az összes uridívat és katonai felszerelési cikkek a legnagyobb választékban és a legolcsóbb áron beszerezhetők, „Chico” uridívat üzlet, Arad, Andrassy-tér 15. Ugyanott egy jobb családból való fiú tanulóknak felvétetik. 191

— **Egy kis árjegyzék kivonata** Fischer áruházának a Szabadság-téren. u. m.: nyers selyem női és férfi-ernyők Kor. 4.50 fillér, férfi cérna-harisnyák katonák részére is megfelelők, 50 fillér párja. Turista ingek nagy választékban 8 korona darabja, rövid alsónadrágok 1.50 fillér. Mindenki keresse fel a Fischer áruházat a Szabadság-téren. Fénykép kedvezmény. 227

— **Hadísegélyző bélyegek** száat két koronájával veszi Kerpel könyvkereskedése. Ugyanitt veszi egész bélyeggyűjteményeket és könyvtárakat is. 198

— **Apróhirdetések az „Aradi Közlöny”** részére felvétetik a Messenger-boy irodában Desák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Rosszul bánnak a fogoly tisztekkel az oroszok.

(Kinába szökött főhadnagy levele. — Börtönnél rosszabb a hadifogság.)

Kaukázusi tudósítás.

Bécs, július 3.

W. János landwehr főhadnagynak egy alpesi tartományi székvárosban élő szülei levelet kaptak fiuktól, aki Beresovkában (Szibéria) volt mint hadifogoly s a levélből a következő felháborító részletek közlik:

Kedves szüleim! Szerencsésen sikerült nekem az orosz fogságból megszökni és az orosz területen át való kilenc napos utasás után Pekingbe érkezni. Érzéseimet nem tudjátok elképzelni, csak az tudja, hogy mit jelent Szibériában hadifogolynak lenni, aki átélt minden megaláztatást és önkénykedést. *Nálunk a börtönök is jobbak, mint ott a tisztek lakásai.* Magunknak kellett pécseket építeni, hogy ne legyünk kénytelenek a puszta földön fektetni.

A főzést is magunk végeztük. Pénzt csak nagyon szegényesen boesajtottak a rendelkezésünkre. Így november hónapban nyolc rubelből és harminchárom kopekből kellett a táplálékunkat beszerezni. Polgári személyekkel beszélni nem volt szabad, őket lakásaikban felkeresni börtönbüntetés terhe alatt tiltva volt. Legényeinkkel épen így nem érintkezhetünk. Velünk egyáltalában nem bánnak úgy, mint emberekkel, *szinte azt hinné az ember, hogy a nyomorékok számát akarják növelni.* Orvosainkkal és szanitéceinkkel úgy bánnak, mint hadifogolyokkal. Elutazásom előtt egy ukáz érkezett, amely szerint a tisztektől és altisztektől el kell venni csillagjüket és jelvényeiket. Megaláztatás megaláztatás után. Embereinknek olyan tettekkel kell elragadtatni magukat, amelyeket az oroszok szívesen látnak, hogy az ilyen embereket eltüntethessék. Minden szökési kísérletet halállal büntetnek. Nekem és két tisztemnek hihetetlen szerencsénk volt. Minden ellenőrzésen átjutottunk hamis utlevellel.

En mint siketnéma utaztam, miután egy szót sem tudok oroszul. Pekingben legnagyobb fájdalomra megtudtuk, hogy utunkat semmiképpen sem folytathatjuk. Meg akarjuk kísérelni, talán átjuthatunk Szibérián és Oroszországon. Csak egy orvosnak és egy lelkésznek engedték meg a hazautazást és ezeknek az uraknak adtam oda leveleimet. Remélhetőleg eljut hozzátok.

Newyorkban hatvanezer tartalékos ül, akiket nem szállítanak bázisra. Az amerikai hajók senkit sem szállítanak, aki valamelyik hadviselő államhoz tartozik. Ha megkapjátok ezt a leveleimet, értesítsétek Ferdinándot és Rudolft. Remélhetően élnek még. Talán jó volna a hadügyminiszteriummal is közölni, amit írok, hogy tudomásuk legyen a bánásmódról, amelyben fogoly katonáinknak részük van és lehetőleg épen úgy bánhassanak el az oroszokkal is.

Hetenkiert kétszer bemehettünk a városba egy ór kíséretében. *Minden tiszt, a rang mind-egy, köteles még az orosz zászlókat is névőzölni.* Ha valaki engedélyt kap és egyedül a városba utazhat, már leselkednek rá a városparancsnokság őrzései, hogy elfogják és a legénységi börtönbe vessék. A hideg már elérte a 28 fokot is. Legényeinket előszeretettel büntetik a szabadba való kikérgetéssel. Naponta egész sorokat láthattam állani a hóban. A szegény ördögök két óráig voltak kénytelenek ott álldogálni. Amikor arra járok a bűn után tudakozódtak, amit elkövettek, megtudták, hogy a barakkokban *dohányozni* megfeszítettek. A le-

génységgel szinte állatiasan bánnak. Elképzelhetitek, hogy érzem magam, mikor veletek közölhetek valamit.

Azóta a szülők nem hallottak semmit fiukról...

TARKASÁGOK.

★

(Vidám hirdetések). A múltkoriban kösöltünk néhány farcsa, úgy nevezett háború-hirdetést. Aronban tévedés azt hinni, hogy csak a háború formálta át különös szövegűvé a hirdetéseket, csatálják azt ma is derék iparosok, kereskedők.

Íme itt egy hentes reklámja:

„Ajánlom

saját tisztított belemet”.

Egy keresmáros cégtáblája:

X. Y.

sördéje és bordája.

Végül egy rövid üzleti értesítés:

T. Vendégek, Adósok és Hitelezők!

Tudatom, hogy én bevonultam, a feleségem hazament az anyósomhoz, a fiam megszökött, a lányom ápolónő lett, a vóm nem érti az üzletet, a felesége meg nem tud magyarul, a gyerekek kicsinyek, apám elhalt, az anyám nagyon öreg, tehát bezártam az üzletet.

N. N. kávé.

A nagy családú kávé a sok érvek összeállításánál arra nem gondolt, hogy a kávéházat át is adhatta volna.

(Pólába van.) Valaki azt újságolja a p-i. páraest aszonymnak, hogy a fia Pólába van.

A hír hallatára keserves sírásra fakad:

— Jaj Istenem, szegény fiam! Vajjon a fejét, vagy a lábát lötték el szerénynek?

— Nincsen annak semmi baja — vigasztalták meg.

— Hát akkor minnek takargatták lepedőbe, polyába...

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Felmentett kereskedők. Szegedről jelentik: A szegedi törvényszék második büntető tanácsa pénieken két hadseregszállító ügyében ítélt, akiket azzal vádolt az ügyész, hogy a hadsereg részére szállított zabot homokkal keverték. Weisz és Böhm hódmezővásárhelyi kereskedők ültek a vádlottak padján, akik száz mázsa zabot szállítottak a hadseregnek. Az átvételről megállapították, hogy *homok is van a zabszállítmányban.* A törvényszék Hevassy Kálmán elnöklésével tárgyalta az ügyet. A tárgyaláson a vádlottak tagadták a vádat. A bíróság a bizonyítási eljárás alapján fölmentette a szállítókat. Az ítélet indokolása szerint a zab homokos volt ugyan, de nem olyan mértékben, hogy a vádlottakkal szemben büncselekmény volna megállapítható. Az ügyész megfélebbezte az ítéletet.

§ A letartóztatott kereskedelmi tanácsos. Temesvárról jelentik: A temesvári királyi törvényszék vádtanácsa ma délelőtt foglalkozott azzal az előterjesztéssel, melyet a megvesztegetés és a hadseregszállítások körül elkövetett büntettek gyanúja miatt a budapesti államrendőrség kirendeltsége által letartóztatott Kohn Sándor kereskedelmi tanácsos a letartóztatás ellen ügyvédje útján benyújtott. A vádtanácsban Virág Béla törvényszéki elnök elnökölt, mint előadó pedig Lászlóffy Béla dr. törvényszéki bíró szerepelt. A vádtanács beható tanácskozás után azt a határozatot hozta, hogy az előterjesztést elutasítja és az előzetes letartóztatást helybenhagyja.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Husz éves előfizető Sepsőcs. Bármilyen arányosan megvették volna kivétel nélkül, azt mégis feltétlenül kell venni, hogy június 28-án már nem lehet tovább megvételnek megismeréséről ism.

Ezer korszak atomágy. Lehetetlenség volt a fűtő szén kikapcsolása. Jussáért nem találjuk.

A. É. Az egész levelezésből egyetlen szót sem értünk. Életre, igértünk, elküldöttük, ezredes, beteg — minden kímél beszéd nekünk. Talán eltévesztette a címet?

K. L. 170. Hadtápposta. A vers sajnos nem jó.

K. V. Z. A petroleum maximális szét bonyol nem állapították meg és ezen a téren szabad az uzsora.

G. Gy. Az orosz harctéren levő 88-asok tábori postaszáma 306.

Alkalmatlan. Ha a szemlén alkalmatlannak tekintik is: besorozhatják magát hadszolgálatosnak. Tessék jelentkezni ismeretével a házi eszter hadkiegészítőnél (József főherceg ut. Fényes-ház), ahol sorozási napot tiznek ki és ha alkalmatlan találják, be is hívják szolgálatra.

Itália gyászjelentése. Az ilyen humor értékeléséhez nincs érzékünk.

NYÁRI SZINHÁZ.

Vasárnap, 1915. július 4 én:

Délután 6 órákor mérsékelt helyárral:

Zsuzsi kisasszony.

Operette.

Déle 8 órákor rendez helyárral:

A piros ruhás hölgy.

Operette.

Kedvets este 8 órákor.

Felkészítéskor:

Rudayánszky Endre.

NYILTTER.*

Köszönet.

Beküldött hitvesem

Marton Lajosné

Vísy Júlia

elhatározásakor a részvét szerető rokonaim és ismerőseim köréből nagy mérvben nyilatkozott meg köszönjük, csokrok küldése és levélben részvét kifejezésével. Bánatom és szomorúságomban ezúton mondok őszinte köszönetet a szíves részvételért.

Borosjenő, 1915. július 2.

2861

Marton Lajos.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik szeretett vőnk

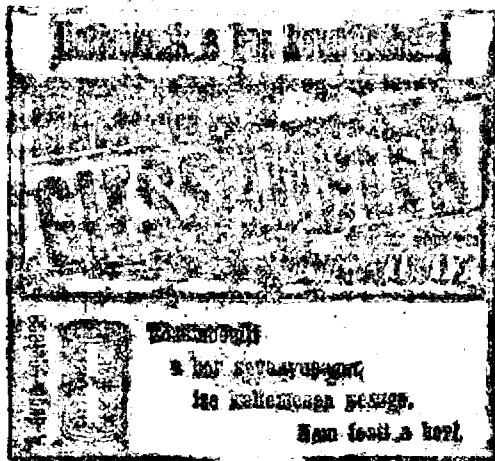
Grün József

a 68-ik cs. és k. gyalogezred hadnagya hősi halála alkalmával részvétük őszinte megnyilatkozása által mélyszéges fájdalmunkat enyhíteni igyekezték, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Arad, 1915. július 3.

2863

Faragó József és családja.

6097

FRANZENSBAD

A világ első láptüdője!

Vas ásvány-láp, utárlóhatatlan gyógyerő a mezejesség tekintetében. 30.000.000 m² saját láptelajdon.

Fensik 450 m. a tenger sz. f. Hegyi klíma.

Női bajok ellen

krónikus gyulladáskor, havi zavaroknál, meddőségnél stb. A vér megbetegedése, kőszvény, csusz, idegbajok stb. ellen

Hadjárat megbetegedések után:

mint benuulások, kontrakciók, neuralgiák, mint 16- és szurt sebek utójelenségei, izom- és csukló-rheumatismus, kőszvény, szív- és edény-megbetegedések, az idegrendszer zavarainál.

Szívbeteg ellen

szívgyengeségnél, szívmeggyulladásnál, szívbíztartó-zavaroknál, szívdegeségnél, ér-elmeszesedésnél, szívelszírosodásnál stb.

Egész évi fürdőüzem.

Forró- és fürdőkúra (acél-, lúp- és CO₂ fürdők), szén-sav-gázfürdő. Természetes radium-amanatorium, inhalatorium. Gargarizáló-csarnok. Röntgen- és zander-intézet. Hidegvizkúrák. Elektrokardiográf.

Egész évi fürdőüzem.

1915-iki háborus év fürdő- és gyógydíj mentesítés:

a német, osztrák-magyar és török hadseregnek a hadjáratban résztvevő tagjai részére, amennyiben azok a kúrahasználat idején a hadsereg kötelékéből még el nem bocsátottak.

Kimerítő, illusztrált fürdő-prospektust kívánatra portómentesen küld a polgármesteri hivatal: FRANZENSBAD, Csehország. 2217

Következő
ujdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes
kölcsonkönyvtárába:

Mercy Horváth Károly: Amerika cászárja Rógeny, Br. Váradi Balogh György: Abol az ágyu szól, Szikra: Ez az, Hoggard Rider: Ayesha visszatér, Lázár Miklós: Fronton, Kálnoki Izidor: Háborus tréfák, Landauer Béla: A nagy esztendő, Herczeg: Sarajevótól Lodzsig, Lovik Károly: Egy elkésett lovag, Malonyay: A virtus, Szomaházy: Egy kém története, Móricz Zsigmond: Mese a zöld fűvön, Bazabás Arthur: Kis mesék a csügedőknek, Karinth Frigyes: Beszéljünk másról, Bródy Sándor: II. Fehérkönyv, Ambrus Zoltán: A lóparti gyilkosság, Koch: Az anyajegy, Knut: Linke szerkesztő, Heyking: Csán, Zemplényiné: A leghatalmasabb érzés, Zóráy: A megváltó szereim, Hevesi: A becsület, Czobél: A két srang hajszál, Herxien: Az idegen, Garai: Dr. Molitorisz rögeszméje, Butti: A boldogságért, Sven Hedin: Egy harcban álló nemzet, Doyle: Veszedelmek, Karinth: Két hajó, Lillencron: Háborus novellák.

Németben: Bajor Johan: Ein Mann des Volkes, Michel Robert: Die Häuser an der Dnamija, Jordan W. Die Sebalds, Birbaum Ottó Julius: Di Haare der heiligen Fringilla, Diers Marie Das allzu gute Herz, Aram Kurt: Der Schatten Jordan W. Die Sebalds, Boy Ed Ida: Ein Augenblick im Paradies, Richard Voss: Mit Weinkrub in Haar, Roman. Volquartz Ingeborg: Peterszen und ihre schwesstern, Dahl: Der Zuchtmeister, Balletrem: Weissse Tauben, Eden: Graf Alexie Bodickov, Glyn: Drei Wochen, Harder: Thönerne Füsse, Rachel: Baldberett, Die heilige Rita, Werder: Im Inselmeer, Asge Madekung Die Gezeichneten, Zebeltitz: Aus tiefen Schacht, Rasmussen: Was Frauen wollen, Schubin: Die Flucht nach Amerika, Hariwig: Hans Bikenbach, Zebeltitz: Der Herr im Hause, Werder: Die Meistergeige, Harder: Erbsünde, Schumacher: Kaiserin Eugenie: Seeliger: Peter Voss der Millionendieb, Schrokauer: Die siebente Grosmacht, Gontard: Seelenverkäufer, Lütsburg: Freda Halgren, Wasner: Der Presseball.

Kölcsondíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

Vidéki bérlek is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsontárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zeneműkölcsontári díj havi 2 korona, vagy füzetenként 20 fillér.

Legújabbak: Heidlberg Albert: Röné! Oh Röné, Hertzka: En vagyok a Telekesné, Straus: Die schöne Unbekannte (A hájos ismeretlen), Martion: Ott ahol a Dnyeszter vize aug, Káldory: Akácvirág, Straus: Rund um die Liebe operette, Dr. Wagner: A német dobosok, Carroll: Mississippi Two Step, Szirmai: Ez tovább így nem mehet... (A papa kedvencé-ben).

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű- és papírkereskedése Aradon.

Birtokosoknak, gazdáknak
osépiásra, üzemeknek,
malomoknak ajánlok

elsőrendű zsilvölgyi
darabos szemet

Igen méltányos árak mellett

Roth József
szénkereskedő, Arad. 217

Legjobb fogviz

1906 nemzetközi kiállítás legmagasabb
kifutottában részesült.

500 koronát fizetnek annak, ki
fogvizének hasz-
nálata mellett, üvege **50 Hfl.** valahán-
lyan fogvizet köz, vagy a szája büzik.
Ed. Bartilla-Wankler utóda L. Plan Wien,
X., Goethe-gasse 7. Kapható minden gyógy-
szerárban és drogueriában. Aradon:
G. Földes Kelemen, Deák Ferenc-u. 11. sz.,
Maks Vimos, Batthyány-u. gyógyszerár-
ban és Vojtek és Walez drogueriájában.
Vidékre — ahol nem kapható — küldök
7 üveget kor. 5:80 bérmentve. Kérjünk
mindenütt határozottan Bartilla-féle fog-
vizet. Hamisítványok felelőse jól díjaz-
tatnak. 1137

Pritz Schulz jun. Ges. m. b. H. Augsburg a. E.

6439

Nyílttér.

APOLLO
SZINHÁZ.

Július hó 4-én és 5-én,
vasárnap és hétfőn:

Aranybandita

dráma a kaliforniai arany-
ásók életéből 3 felvonásban.

Vasárnap pénztárnyitás 1/2 órákor. Az elő-
adások 3, 1/2, 6, 1/2, 8 és 9 órákor, hétköz-
napokon 1/2, 6, 1/2, 8 és 9 órákor kezdődnek.

1621

KATONÁINK ÉLETMENTŐJE A

„SZANITEC” TETÜPOR

Legbiztosabb szer a kiütéses tifuszt
terjesztő ruhafétek ellen.

Gyógytárakban, drogueriákban már mint kész tábori
csomag (csak a címet kell ráírni) kapható 1 koronáért.
Kérjünk azonban határozottan „Szánitéc”-port, mert mint
minden jónak, ennek is akad sötét utánzata. Ahol nem volna
kapható oda 3 dobozt utánvéttel küld, Auber gyógytára,
Mohács. 5747

Hirdetmény.

A néh. Spitzer Ignácz tulajdo-
nát képzett, jelenleg Polonyi Mi-
hály és neje által bérben tartott,
szeregyházi dűlőben fekvő mintegy
250 hold (á 1100 öl terjedelmű
pusztát és a rajta levő épületeket
egy egészben haszonbérbe adjuk
1915. évi október hó 1-től kezdve
8, esetleg 12 egymás után követ-
kező évre.

A vonatkozó szerződési feltéte-
lek egyesületünk jegyzői hivatalá-

ban a hivatalos órák alatt meg-
tekinthetők.

Az ezen pusztát bérelni szán-
dókozók felhivatnak, hogy sárt
ajánlatukat legkésőbb 1915. évi
július 25. napjának d. e. 11 órájáig
az egyesület elnökségénél nyujt-
sák be. Később érkező, vagy hi-
nyosan felszerelt ajánlatok, nem
vétnek figyelembe. Utóajánlat
nem tehető.

Ajánlattevők tartoznak bánat-
pénzül előzőleg 6000 korona óva-
dékot készpénzben, vagy óvadék-
képes értékpapírokban, az aradi
chewra kadisa pénztáránál letenni
és az erről nyert letéti nyugtát az
ajánlathoz csatolni.

Ajánlattevő kijelenteni tartozik,
hogy a szerződési feltételeket is-
meri, azokat mindenképpen elfogad-
ja és a haszonbéri szerződést aláírja.

Az itt felsorolt feltételektől el-
térő, továbbá oly ajánlatok, melyek-
ben javítások fordulnak elő, vagy
nem az egész területre, hanem
csak annak egyes részeire tétet-
nek, vagy a kitűzött határidőn túl
érkeznek be, vagy pótlólag, eset-
leg távriatlag tétetnek, vagy me-
lyek mások ajánlataikból szármá-
kos árleengedéseket tartalmaznak,
vagy melyek mellett a bánatpénz
letételére vonatkozó nyugta nincs
csatolva, mint a feltételekkel el-
lenkezők: nem vétnek figyelembe.

Fentartjuk azon jogot, hogy a
tett ajánlatokból azok árára tekintet
nélkül szabadon választásunk
és hogy azon esetben, ha je-
len versenytárgyalás kedvező ered-
ményre nem vezetne, valamennyi
ajánlatot visszautasíthatunk.

Az el nem fogadott ajánlato-
kat és ezek bánatpénzét az aradi
chewra kadisa pénztári hivatala
döntés után szolgáltatja vissza.

Arad, 1915. július hó 2-án.

Az aradi chewra kadisa
előljárósága.

2378

Legfinomabb

Petroleum

Str. 56 fillér.

Braun N. A.

festékraktárban

Arad, Boros Beni-tér 7.

1915. évi 1858. sz.

Tüzifa eladás.

Az aradi kincstári erdőgondnokság kerületében a hajóvon-
tató utak mentén termelt és a tő mellett készletezett 1203 ürm.
kemény hasábfá, 1031 ürm. lágy hasábfá és 392 ürm. kemény-
és lágy dorongfa 2 eladási csoportban, zárt írásbeli verseny-
tárgyalás útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1915. évi augusztus hó 2-án déli 12 óráig
nyújtandók be az alólírt m. kir. főerdőhivatalnál, hol azok
augusztus hó 3-án délelőtt 9 órákor fognak nyilvánosan felbontatni.

Árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték,
valamint részletes adatok a m. kir. főerdőhivatalnál Lippa (Te-
mes megye) és a kincstári erdőgondnokságnál Arad, (Vécsey-
utca 11. szám) díjmentesen szerezhetők be.

Lippa, 1915. évi június hó.

2379

M. kir. Főerdőhivatal.

„Matteine”

poloska és molyirtó vállalat

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.

Telefon 10-15

(Tulajdonos: Fischer)

Elvállal teljes bérházak, szállodák,
intézetek, nagyobb magánlakások
féreg elleni biztosítását csakély
évi bérért. — Poloskák és ezek
petésinek végleges kiirtását egy
évi jótállás mellett. A tisztítandó
szobákból sem a burkot, sem
semmi más nem távolították el s
így az irtási munkát a háztartás-
ban semmi kárt, vagy zavart nem
okoz!

2811

Saját termésű, kitűnő, tisztán kezelt magyarádi 6- és pecsenye

borok

ugy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél Aradon, 2210

Deák Ferenc-utca 40. szám.

ZSIR

prima, egészséges idei diéznojzir 10 kilogramtól kezdve kg-ja 4-80 K-ért és

Burgonya

waggonként kapható

Kalmár Endre

Arad, Asztalos Sándor- és Chorin-utca sarok. 2107

670. Telefon szám 670.

Cognac,
Likörök,
Szilvorum,
Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,

Lloyd-palota. 859

la disznó zsír,
szalonna,
csabai szalámi,
tarhonya

2269

kapható

Garai Károlynál

Asztalos Sándor-utca 5. sz. alatt.

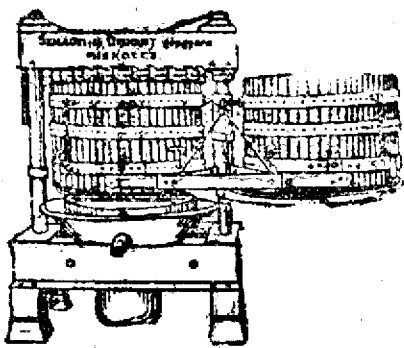
Kérje

ingyen és bérmentve órák-ról, arany- és ezüstárúkról, hangszerekről, fegyverek-ről stb. 4000 képet tartal-mazó főárjegyzéket.

Bizó órágyár. Konrad János es. 6a k. udv. szállító, Brnx 1100. SZ. (Csehország.)

Nikkel borgony-óra K 3.80, jobb K. 4.20, O-értel-tem-rem. óra K 4.80, avajci borgonyművel K 5.—, háboru-émlék-óra K 5.50, rádium-résbóra K 8.50, ébresztővel K 14.50, nikkel-ébresztő K 2.90, zsi-r-óra K. 8.40, 3 évi jótállás. — Székhelye utár-vétél. Kockázat nincs! Kicsérítés megengedve vagy pénz vissza. 878

1902-ik borászati kiállítás. Eger: I. díj, díszoklevél és aranyérem.

1901-ik temesvári kiállítás I. díj, díszoklevél.

1907. év pécsi kiállításon aranyérem és díszoklevél.

1914. évi budapesti nemzet-közi borgazdasági kiállítá-son első díj: aranyérem.

Borsajtók.

Legújabb rendszerű könyök szerkezetű „Kossuth“, „Hegyalja“, „Mabile“ és „Acél-orsós“ a magyar borter-melők legkedveltebb borsajtói.

Legújabb rendszerű viznyomású hidraulikus kettős kosaru sajtók, nagyüzemű préseléshez, Saj-tóink főelőnye: A must sehohsem érintkezik vasré-szekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erő kifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető! 2297

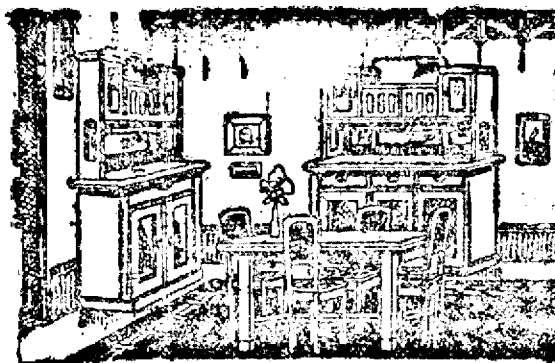
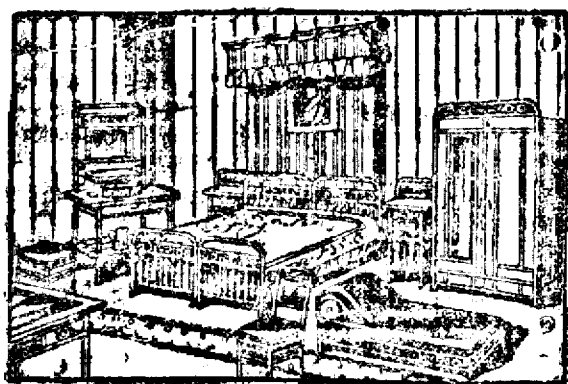
Szőllőzúzók és bogyzók. Legújabb alumí-nium kuphengerű szőlőzúzó gépek.

Arjegyzék ingyen.

Arjegyzék ingyen.

Szilágyi és Diskant gépgyára Miskolcon.

1902-ik országos gazdasági kiállítás, Pozsony: I. díj, aranyérem.

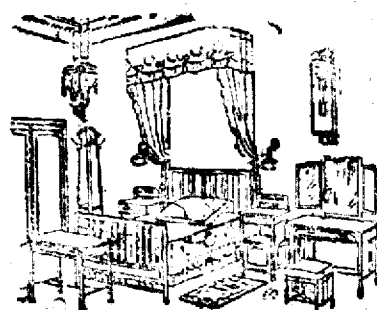
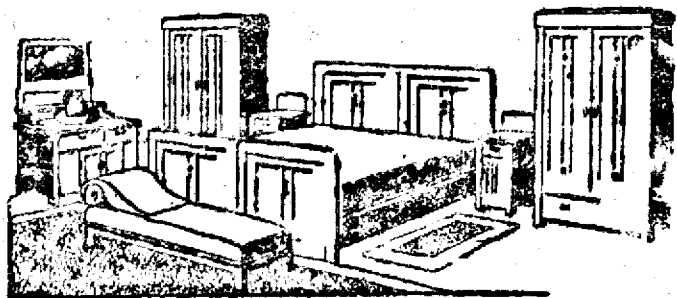
GARAI KÁROLY

BUTORKERESKEDŐ

TÖRVÉNYSZÉKILEG BEJEGYZETT CÉG

ARAD, ASZTALOS SÁNDOR-U. 1. és 5.

TELEFON 773.

Apró hirdetések.

OKTATÁS.

Isr. Fiuinternátus Arad.

A jövő tanévre csak korlátozott számban vesz fel növendékeket. Magántanulók két osztályról is felöltséggel előkészítetnek. Prospektust készséggel szolgál. 1961

INGATLAN.

Eladó

Fácán-utca 6. számú sarokház minden elfogadható árban és egy jól berendezett lakatos műhely, esetleg a szerszámok külön-külön is eladhatnak. Ertekezhetni ugyanott. 2854

Fiatal termő szőlő

tyorokon, kolnával és berendezéssel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2868

Nagyváradon

modern új ház eladó, vagy aradi házzal cserélendő. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2861

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Nagyobb mennyiségű

nemes kosárfonó fűz (mandula fűz) nyári vágásra eladó. Bővebbet Holdmészesi tőgazdaság, Honcú (Aradmegye.) 2882

Hátas lovat

keresek vételre. Grabner, Arad Árpád-tér. 2891

Egy jókarban levő

cémos gyermekkosci, sürgősen megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Gyermekkosci” jellegre a kiadóhivatalba. 2894

Teljesen új

4¹/₂ lóerős léghűtéses benzínmotor (cséplésre is alkalmas) jutányos áron eladó Aradon, Demeter-utca 7. sz. 2402

Telivár

díjnyertes 2 éves him foxi, remek kotorék eb és pocokfogó — ugyasintén 8 darab 6 hetes him kölyök, legelsőrendű szülőtől, eladó. Bővebbet: Zimmermann Jánosné Arad, Süveg-tér 8. sz. 2896

Elhalálozás miatt

jókarban levő ebédő-szalon és hálószoba garnitúra eladó. Bővebbet Batthyány-utca 32., I. emelet, 2—4. lg. 2898

Transport hordók

használtak és újjak, megvételre kerestetnek. Cím: Dr. Králitz Lajos gazdasága Pankota, Pálmajör. 2880

Keresek

azonnali megvételre úgy helyben, mint a vidéken bármilyen mennyiségű 150-tól 400 literig jókarban levő használt boroshordókat. Ajánlatokat kér Radó Salamon, Weitzer János-u. 17. 2897

Schunda-féle

pedálcimbalom, gramophon, ebédőháló- és konyhaberendezés eladó Kapa-utca 46. sz. 2409

Náder Gyula és Fia

késműves és villanszerelési üzlete Weitzer János-u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyírógépek és borotvák kőszőrülése legpontosabban eszközölkötenek. 148

Ajánlok

prima raffiát legolcsóbban Roth József, Bőtvs-utca 3. Telefon 68. 1706

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papirkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Fehér vászon-

cipők, kivágott, párja 6 korona, egy pántos 7 korona, Pumps kivágott 8 korona, füzös regatta, amerikai forma 10 korona. Cipő Tőzsde Arad, Apollo mozi mellett. 5161

Eladó

2 hintó, 2 bőrlóháló, cséplőgép, szekerak, igáskocsik, ekék, borotvák, stb. Bővebbet Verbos-iroda, Arad. 2826

Egy darab

200 kilós tolsúlyos százados vasmerleg eladó Färber Lajos cégnél. 2829

Jó karban levő

butor eladó. Teleky-utca 15. 2838

Új cséplőgarnitúra

egyenként is, teljes szavatosság mellett eladó, esetleg részletre. Bővebbet Gyár-utca 7. 2859

Egy jókarban levő

magánjáró cséplőgép teljes felszereléssel, 5 évre engedélyezve, jutányos áron eladó Szőke (Kohn) Jenőné, Simonyifalván. 2865

Eladó

lovak, parasztbunda, szőr, cefrekád, pálinkáshordó, cserép és épületek. Veszek: szénát, szilvát, cséplőgépet lovakkal és mindennemű vétel és eladást közvetíttek a környéken. Popovics Vasellon, Marosborsa. 2871

KÜLÖNFÉLE.

Egy pánton levő

három műfog elveszett a Perényl-utca 2. számú ház ablaka alatt. Kéretik aki megtalálta, hozza ugyanoda, amiért illő jutalmat kap. 2872

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvételtek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Egyszobás lakás

hozzátartozó helyiségekkel, augusztus 1-re kiadó, valamint egy rakárnak, műhelynek vagy istállónak alkalmas helyiség azonnalra kiadó Lovarda-utca 1., Attila-tér sarok. 2406

A drága citromot

teljesen pótolja a Földes-féle Citrom szörp ebből 1—2 evőkanálnyi egy pohár vízre adja a legpompásabb limonádét 1 kiló ára 2.20 fillér. Legfinomabb hegyi málnaszörp kilója 2.40. Földes K. gyógyszerár Deák Ferenc-utca, Hehs Vilmos gyógyszerára Batthyány-utca. 12

Ujaradon

a piac kellő közepén a volt Steiner Ferenc-féle magtárak a Heller házban azonnal

kiadók.

Bővebbet a háztulajdonosnál. 2866

8 száz. és Apost. kir. Felsőháznak legteljesebb felhatalmazása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

31-ik csász. kir. államsorsjáték.

Es a sorsjáték 21.48 közpénz nyereséget tartalmaz 625.000 korona összértékben.

A fenyeresmény 200.000 korona

A húzás 1915. július 15-én nyilvánosan fog megtartatni.

—* Egy sorsjegy ára 4 korona. *

Sorsjegyek Wienben a jótékonyalm sorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamtstrasse 5. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytősdékben, adó-, posta-, távirádihivatalokban, vasúti állomásokon és váltóüzletekben, stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatként ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek azét.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától

8202

(Jótékonyalm sorsjátékok osztályán)

Gépészöltönyök és etetőruhák az aratáshoz

legjutányosabb áron kaphatók

2277

Moskovitz Zs.

férfiruha áruházában

Arad, színház-épület.

Költözködők

figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez

Kalmár József

villanszerelési vállalata Arad, Salac-utca 2. sz. 242. Telefonszám 242.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermekkosci

nagy választékban

Zimmermann Ignác

norinbergi, diszmi- és játékaru üzletében 1581

Arad, Szabadság-tér 21.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő ARADON,

Asztalos Sándor-utca 1—5.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsik-üléseket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, rés-karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, összecukható ágyakat és madracokat. Szállodal és kávéházi, kórház és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árk mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölkö. 204

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

HÁZASSÁG.

Nősülni óhajt

némi hozományral, úrvegy, önálló, 34 éves iparos, egy fiúgyermekkel. Leveleket a lap kiadóhivatalába „Jó anya” jellegre kérek. 2878

LEVELEZÉS.

„Drága vén csibésszem!”

Nagyon szépen kérem, írjon husnak, hiszen tudja már miről. Pá, puszi. „Csunya asszony.” 2408

Fiatal, fess önkéntes

művelt urinó ismeretséget keresi, szórakozás céljából. Választ „Önkéntes” jellegre kiadóhivatalba kérek. 2898

Egy fiatal

barna hölgy keresi gavallér vidéki uriember tisztességes barátságát. Levelet a kiadóhivatalba kérek „Diszkrét” jellegre. 2858

ALKALMAZÁST KERES.

Gépezés

a cséplési idényre ajánlkozok, ki nek már több gyakorlata van, jó bizonyítványokkal. Cim a kiadóhivatalban. 2408

Gyakorlott irodista

(közigazgatási is) állást keres, vidékre is. Cim a kiadóhivatalban. 2401

Hét évi

gyárirodai gyakorlattal bíró hadmentes fiatalember, szerény feltételek mellett, megfelelő alkalmazást keres. Angol kereskedelmi szaktanfolyam, Lázár Vilmos-utca 2. sz. 2404

Jó bizonyítványokkal

rendelkező ügyes főzőnő állást keres. Értekezhetni lehet d. u. 4 órakor, József főherceg-ut 8. 2384

Budapesti masszírozónő

házakhoz ajánlkozok hölgyeket masszírozni és tyukszemét vágni. József főherceg-ut 8., ajtó 5. 2888

Házmesteri állást

keres egy gyermektelen házaspár, augusztus 1-ére. Cim: Andrássy-tér, Hermann palotában a házmeesternél. 2857

Gyakorlott söfför

hadmentes, állást keres, esetleg komencióra. Cim a kiadóhivatalban. 2820

Nyugdíjas tisztvisel

nagyobb url vagy bérháznál hárgondnoki állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2892

Nyugdíjas vasutas

könyvvezetői, irodai, vagy bizalmi állást elvállal. Cim a kiadóhivatalban. 2248

Egyéves

kereskedelmi jelesen végzett leány, állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2887

Intelligens

uri leány, ki a háztartás minden ágában tökéletesen jártas, jó bizonyítvánnyal, helyben vagy vidéken, háztartásnő vagy társalkodónői állást keres. Fizetés megállapodás szerint. Szíves megkereséseket „Arvaleány” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 2887

ALKALMAZÁST NYER.

Egy fűszerkereskedő segéd

kerestetik azonnali belépésre, vagy f. hó 15-re Färber Lajos cégnél. 2887

Üzletem részére

keresek 3-4 polgári iskolát végzett tanuló havi fizetéssel. Weisz Leo, könyvkereskedő. 2886

Egy intelligens,

jó megjelenésű kereskedő segéd, divat-, rőtös-, rövidáru, magyar, német és román nyelvet bírja, azonnali belépésre keresek. Ugy tanuló is fölveszek. Angele Mátyás, Szabadság-tér 16. 2899

Egy nő munkás,

aki épületfa raktárban minden előforduló munkához használható volna, egy vidéki fűszerkereskedésben állandó foglalkozást azonnal kaphat. Csakis kitaró egyénre számítatik. Ajánlatok „Csanádi” cim alatt ezen lap kiadóhivatalához címezendők. 2889

Két jóerkölcsű

fiu tanulóknak fizetéssel felvétetik Fleisig és Hirsfeld cégnél, Boros Beni-tér 7. 2884

KIADÓ LAKÁS.

Egy kerti lakás

Kossuth u. 89. sz. alatt, 3 szoba hozzátartozókkal, november 1-sőre kiadó. 2890

Egy csinosan butorozott

utcai különbejárta szoba, villanyvilágítással, Vécsey-utca 12. sz. alatt kiadó. 2889

Egy szoba, konyha,

éleškamara és mellékhelyiségek-ből álló lakás július 15-re Ovár-utca 5/a. sarok, kiadó. 2885

Egy utcai szoba,

előszobával, villanyvilágítással, butorozva azonnal kiadó. Kossuth-utca 9. 2888

Egy csinosan butorozott

különbejárta szoba, a törvényszékkel szemben kiadó. Erzsébet királyné-körut 37. II. em. ajtó 16. 2880

Andrássy-tér 14. számú

házban (Hermann-palota) I-ső emeleti nagyobb lakás f. évi augusztus hó 1-től kiadó, Bővebbet Aradi Központi Takarékpénztárnál. 2829

Egy 2 és 4 szobás

modern lakás minden mellékhelyiségekkel kiadó azonnal, vagy augusztus 1-re. Eötvös-utca 10. sz. Bővebb felvilágosítást Angele Mátyás, Szabadság-tér 16. 2400

2 és 3 szobás

modern lakás és egy nagy garage, mely alkalmas raktárnak is és egy butorozott szoba külön bejárattal, kiadó Luther-u. 1. 2405

Eötvös-u. 17. sz. a.

egy II. emeleti udvari háromszobás lakás villanyvilágítással és az I. emeleten egy szoba és konyhából álló lakás azonnal kiadó. 2374

2 szobás utcai

lakás alkoval, ujjonnan festve, azonnala olcsón kiadó. Hal-tér 6. Hirschmann ház. 2886

Elegánsan butorozott

külön bejárta utcai szoba, Erzsébet királyné-körut 18., kiadó. Bővebbet Krausz Paulin könyvkereskedésében. 2378

Nádor- és Dobó-u. sarok

4 utcai szoba, üvegezett veranda, fürdőszoba és mellékhelyiségek-ből álló renovált lakás augusztus 1-re kiadó. 2291

3-4 és 5 szobás lakások

ujjonnan festve, minden hozzátartozó kényelmes mellékhelyiséggel, irodának is alkalmas, azonnala kiadó Hassinger-u. 5. Ugyanott több pince raktárnak kiadó. 3081

Erzsébet királyné-körut 18. a.

számú ház első emelete, mely modern ötszobás lakásból áll, azonnal vagy f. évi augusztus hó elsejére kiadó. 1646

5 szobás utcai

elsőemeleti lakás szép fekvésű új házban és egy 3 szobás másodemeleti udvari lakás minden komforttal és mellékhelyiségekkel együtt, azonnali Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a hármesternél.

ÜZLETEK.

Egy jómeneteli

iparvállalat gépekkel felszerelve, nagy munkakörrel, a befektetett öket egy év alatt ki lehet keresni, betegség miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2855

Fűlakon

3 járatu nyers-olajmotoros malom, vasutállomás mellett, kedvező fizetési feltételek mellett eladó, vagy bérbe kiadó. Tudakozódní Konez építőmesternél, Pécska. 2285

Egy jóforgalmu bányahelyen

férfi és női ruházati cikkek, cipők, rőtös- és bőráruüzlet 60-80 ezer korona évi forgalommal, kiadó házzal, kerttel együtt, esetleg eladó, bevonulás miatt. Cim a kiadóhivatalban. Jellege „Jövendőmező.” 2840

T. gazdaközönség

figyelmébe!

Aratási és cséplési idényre:

**Gépfagygyut,
Gyantát,
Gépolajat,
Kocsikenőcsöt,
Kőolajat.**

2235

Szőlőpermetezésre

rézgálicot

legolcsóbb napi áron ajánl

Hubert József

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 262.

Ide!

uj burgonya

waggononként és mázsánként kapható 2841

Roth József,

Eötvös-utca 3. szám.

Aranyat

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél: ugyszintén régiségeket vesz és elad

893

Losonczy Lajos

óras és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

Izr. Leányinternátus

József főherceg-ut 19. sz.

I. emelet.

Elsőrangú okleveles tanerők, gondos nevelés, modern berendezés. Elemi és középiskolai előkészítés és továbbképző tanfolyam. Külön tárgyak: Idegen nyelvek, festés, zongora és művészi kézimunkák.

Kívánatra prospektus díjtalan.

Igazgató tulajdonos:

Stern Ilonka,

okl. tanítónő. 2027

933. Telefon szám 933.